

† Andrei

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Iubirea adevărată este jertfelnică

„Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat,
ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.”
(Ioan 3, 16).

Domnul Iisus Hristos este iubirea absolută. Din dragoste pentru noi S-a adus jertfă pe cruce. Lucrul acesta îl subliniază El în Evanghelia după Ioan: „Dumnezeu așa a iubit lumea încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16). Dragostea adevărată este jertfelnică.

Acest adevăr ni-l descoperă în discuția nocturnă pe care a avut-o cu bătrânul Nicodim, care era preocupat de mântuirea lui. Din jertfa crucii Sale izvorăsc sfintele Taine. Îi spune Domnul Iisus lui Nicodim: „după cum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să Se înalțe Fiul Omului, ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 14-15).

Știm că la ieșirea israeliților din Egipt, la un moment dat au fost atacați de șerpi veninoși, iar Dumnezeu i-a poruncit lui Moise să facă un șarpe de aramă și să-l pună pe un stâlp. Șarpele pus de-a curmezișul pe stâlp preînchipuia sfânta cruce. Citim în cartea Numerii că „a făcut Moise un șarpe de aramă și l-a pus pe un stâlp; și când un șarpe mușca vreun om, acesta privea la șarpele cel de aramă și trăia” (Numerii 21, 9).

Din iubirea Lui cea mare, pe lemnul crucii, Domnul Hristos S-a adus jertfă pentru noi, păcătoșii. Ne relatează Sfântul Ioan că atunci când Domnul Iisus a murit pe cruce, „unul dintre ostași cu sulița a împuns coasta Lui și îndată a ieșit sânge și apă” (Ioan 19, 34). Apa sfântului Botez și sângele sfintei Cuminecături, sfânta cruce fiind izvorul tainelor. Nicodim a înțeles că nașterea lui din nou se face prin Taina Botezului și creșterea duhovnicească prin sfânta Cuminecătură.

Când ne pregătim pentru Liturghie, la Procomidie citim troparul: „Răscumpăratu-ne-ai pe noi din blestemul Legii cu scumpul Tău sânge. Pe cruce fiind răstignit și cu sulița împuns, nemurire ai izvorât oamenilor, Mântuitorul nostru, slavă Ție”. Iar în rugăciunea Sfintei Jertfe, zicem: „pogorându-Se prin cruce în iad, ca să plinească toate ale Sale, a dezlegat durerile morții. Și, înviind a treia zi și cale făcând oricărui trup spre învierea cea din morți, făcutu-S-a începătură celor adormiți”¹.

Din marea Sa dragoste, Domnul Hristos Se aduce jertfă pentru noi pe cruce. De aceea, în grai liturgic, zicem: „Bucură-te, preacinstită cruce a lui Hristos, că tu ai mântuit lumea ridicând asupra ta pe Iisus Țintuit. Bucură-te, pom preamărit, pentru că tu ai ținut rodul vieții ce ne-a mântuit din moartea păcatului”².

Domnul Iisus Hristos prin iubirea Sa jertfelnică ne-a răscumpărat din păcat și din moarte. Pe bună dreptate, Sfântul Pavel ne spune că „precum prin greșala unuia a venit osândă pentru toți oamenii, așa și prin îndreptarea adusă de Unul a venit, pentru toți oamenii, îndreptarea care dă viață” (Romani 5, 18).

Mântuitorul ne învață și pe noi să-L iubim pe Dumnezeu și să ne iubim semenii. Spune El în Evanghelia după Ioan: „Aceasta este porunca Mea: Să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu” (Ioan 15, 12). Deci, măsura iubirii este jertfelnicia. Subterfugiul nu ține în fața lui Dumnezeu. Tot evanghelistul Ioan spune în prima sa epistolă: „Dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște, mincinos este! Pentru că cel ce nu iubește pe fratele său, pe care l-a văzut, pe Dumnezeu pe Care nu L-a văzut, nu poate să-l iubească. Și această poruncă avem de la El: Cine iubește pe Dumnezeu, să iubească și pe fratele său” (1 Ioan 4, 20-21).

Bietul om căzut se poartă aberant. Pe bună dreptate, Sfântul Maxim Mărturisitorul spune: „Așa s-a tăiat firea cea unică în nenumărate părțicele și noi, cei ce suntem de aceeași fire, ne mâncăm unii pe alții ca reptilele și fiarele. Căci căutând plăcerea din pricina iubirii trupești de noi înșine și străduindu-ne să fugim de durere din aceeași pricină, născocim surse neînchipuite de patimi făcătoare de stricăciune”³.

Declarațiile teoretice de dragoste n-au nicio valoare, pentru că dragostea adevărată este jertfelnică. Ea se concretizează în fapte. Sfântul Pavel ne spune: „dragostea îndelung rabdă; dragostea e binevoitoare, dragostea nu pizmăiește, nu se laudă, nu se trufește. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândește răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă. Dragostea nu cade niciodată” (1 Corinteni 13, 4-8). Dragostea este altruistă și jertfelnică.

Sfântul Diadoh al Foticeii spune că atunci când omul „începe să simtă cu îmbelșugare dragostea lui Dumnezeu, începe să iubească și pe aproapele întru simțirea duhului. Și aceasta este dragostea despre care grăiesc toate Sfintele Scripturi. Căci prietenia după trup se desface foarte ușor când se găsește o cât de mică pricină. Pentru că nu a fost legată cu simțirea duhului. Dar

¹ Liturghier, E.I.B.M.B.O.R., București, 2012, p. 117.

² Ibidem, p. 251.

³ Ceaslov, E.I.B.M.B.O.R., București, 1973, p. 366.

HRISTOS A ÎNVIAT!

DIN SUMAR:

- Sedința de lucru a Sinodului Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, la Mănăstirea Rohia – **DARIUS ECHIM**.....(p. 2)
- Paștile - sărbătoarea celor vii
 - **† PS BENEDICT BISTRITĂNUL**.....(p. 3)
- Preotul Profesor Universitar Dr. Vasile Gordon, la 70 de ani
 - **PR. PROF. UNIV. DR. VASILE STANCIU**.....(p. 3)
- Învierea Mântuitorului - act fundamental al mântuirii
 - **DR. DACIAN BUT-CĂPUȘAN**.....(p. 4)

➤ sufletul ce stă sub înrăurirea lui Dumnezeu, chiar dacă s-ar întâmpla să se producă vreo supărare, totuși legătura dragos-tei nu se desface dintr-însul”⁴.

Ne relatează o povestire pioasă că un tată avea doi feciori. Când era pe punctul de a trece în eternitate, le-a împărțit pământul în părți egale. Fratele mai mare era însurat, avea copii, avea o soție bună și o gospodărie. Fratele mai mic nu era căsătorit.

Amândoi frații au semănat pe pământ grâu. A venit secerișul, au secerat grâu și l-au făcut clăi. Ce s-a gândit cel mai mare dintre frați? Eu sunt om la casa mea, am soție și copii, și nu-mi lipsește nimic. Fratele meu încă nu e însurat, e nevoie să se rostuiască. Mă voi duce la miezul nopții să iau din snopii mei și să-i trec pe holda lui.

Ce s-a gândit cel mic? Eu sunt singur și fără greutate. Fratele meu are familie de întreținut și greutate. La miezul nopții voi merge și voi lua din snopii mici și-i voi trece pe holda lui.

La miezul nopții s-au întâlnit pe hatul dintre holde cu snopul de grâu în brațe. Dându-și seama ce s-a întâmplat, s-au îmbrățișat și au început să plângă. Dragostea adevărată este, așa cum se vede, jertfelnică.

Modelul suprem de dragoste jertfelnică este Domnul Iisus Hristos. El ne învață și pe noi: „Aceasta este porunca Mea: Să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu”, adică până la jertfă (Ioan 15, 12). Dragostea își pune viața pentru semenul său: „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi” (Ioan 15, 13).

În nuvela „Săptămâna Patimilor”, Ion Agârbiceanu ni-l prezintă pe un tânăr preot entuziast și foarte exigent, care era total nemulțumit de progresul spiritual al credincioșilor lui. Nu mai avea răbdare cu ei. În noaptea din Joia Patimilor are un coșmar. Desprindem din dialogul lui interior următorul crâmp: „Eu îi urăsc pe oameni pentru că nici după a treia dezlegare nu s-au făcut mai buni. Dar am dreptul acesta? Eu iert păcatele lor cu puterea mea? Nu este Hristos Cel Care le iartă? Și dacă El află de bine ca să le ierte de șaptezeci de ori câte șapte, nu-s eu un rău preot dacă nu mă supun voinței Lui? Și pentru ce ne iartă? Pentru că îi iubește pe oameni”. Iubirea L-a făcut să se jertfească pentru ei.

Privind în jurul nostru, vedem că într-o lume ce se secularizează, dragostea jertfelnică este ignorată. Altfel, cum s-ar explica războaiele din Ucraina și din Orientul Mijlociu? Iubirea jertfelnică ar trebui să îmbrățișeze pe tot omul, pe toate popoarele, întreaga omenire și toată lumea. E adevărat că aceste cuvinte sunt prea mari, iar noi suntem prea mici ca să le putem implementa. Mare însă este Dumnezeu, Căruia ne rugăm pentru pace.

Domnul Hristos, a Căruia Înviere o sărbătorim, este Domnul Păcii. În ziua Învierii Sale, apărând între ucenicii Săi, „le-a zis: Pace Vouă!” (Ioan 20, 19). El este Domnul păcii și al iubirii jertfelnice. „Pacea lui Hristos este pacea între noi și Dumnezeu, este pacea sufletului pătruns de luminile harului, este pacea dintre oameni care sunt frați întreolaltă, este pacea dintre popoare care fac parte din marea familie umană, este pacea întregii făpturi, pacea cosmică. Pacea aceasta e un dar de la Dumnezeu, însă spre a se menține, a se dezvolta și a ajunge la biruință deplină, ea pretinde angajarea tuturor forțelor umane în acțiunea pentru pace, conlucrarea necontenită cu Iisus Hristos”⁵.

Cântarea de la sfârșitul Slujbei Învierii este inegalabilă: „Ziua Învierii! Și să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să ne îmbrățișăm. Să zicem: fraților și celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru Înviere. Și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le”⁶.

Hristos Cel Înviat din morți să vă umple de dragoste jertfelnică și sărbătorile Paștilor să vă fie pline de bucurie.

Hristos a înviat!

+ ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Ședință de lucru a Sinodului Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, la Mănăstirea Rohia

Lerarhii din Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului s-au întrunit sâmbătă, 20 aprilie 2024, în ședință de lucru, la Mănăstirea „Sfânta Ana” de la Rohia, județul Maramureș, sub președinția Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului.

Alături de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, la ședință au participat și ceilalți membri ai Sinodului Mitropolitan: Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmăruului, Preasfințitul Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcopul vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, și Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscopul vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului.

În cadrul întâlnirii au fost discutate și analizate probleme de ordin misionar-pastoral, cultural, social-filantropic și administrativ, care privesc viața bisericească din cuprinsul mitropoliei. Totodată, au fost discutate aspecte cu privire la îmbunătățirea vieții monahale și s-au conturat propuneri pentru filialele locale ale Asociației Culturale „Episcop Nicolae Ivan”, o asociație nou-înființată, la propunerea Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, destinată laicilor intelectuali și misiunii în mediul academic. Asociația va avea filiale în cele cinci județe din cadrul Mitropoliei (Cluj, Bistrița-Năsăud, Maramureș, Satu Mare și Sălaj), președinte fiind prof. univ. dr. Ioan Bolovan – membru corespondent al Academiei Române, director al Institutului de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca și membru în Adunarea Națională Bisericească.

Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului are în componență trei Eparhii: Arhiepiscopia Vadului, Fe-

leacului și Clujului, Episcopia Maramureșului și Sătmăruului și Episcopia Sălajului.

Aniversarea a 30 de ani de la hirotonia întru arhieru a PS Iustin al Maramureșului

În Duminica a 5-a din Postul Mare (a Sfintei Cuvioase Maria Egipteanca), 21 aprilie, tot la Mănăstirea Rohia, ierarhii Sinodului Mitropolitan au oficiat Sfânta Liturghie, cu prilejul aniversării a 30 de ani de la hirotonia întru arhieru a Preasfințitului Părinte Episcop Iustin, petrecută în același loc, la data de 17 aprilie 1994. De asemenea, alături de aceștia a slujit și Preasfințitul Părinte Paisie Sinaitul, Episcop-vicar patriarhal, delegatul Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, care a transmis mesajul de felicitare intitulat „Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmăruului – un ierarh dinamic și misionar”. În semn de prețuire, din partea Părintelui Patriarh Daniel i-a oferit o cruce de binecuvântare și un set de engolpioane lucrate la Atelierele Patriarhiei Române.

„Cu multă osteneală și zel misionar, în cei 30 de ani de slujire sfântă, Preasfințitul Părinte Iustin a desfășurat în această eparhie o bogată activitate pastoral-liturgică

și social-misionară, slujind «cu timp și fără timp» Biserica lui Hristos din ținutul străbun al Maramureșului, prin grija pentru înălțarea noii Catedrale Episcopale, cu hramul «Sfânta Treime» din Baia Mare, prin creșterea numărului unităților bisericești (parohii și mănăstiri), prin edificarea de noi lăcașuri de cult și restaurarea celor vechi, prin intensificarea vieții parohiale și monahale, a activității educative, cultural-religioase și editoriale”, a subliniat Patriarhul României, în mesajul transmis.

Un cuvânt de felicitare, intitulat „Episcopul Iustin – ctitor de suflete, de așezăminte sfinte, de școli, de mănăstiri și de biserici”, a adresat și Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, prezent în urmă cu 30 de ani la hirotonia întru arhieru a PS Iustin. Din partea Sinodului Mitropolitan, Înaltpreasfinția Sa i-a oferit Preasfințitului Părinte Iustin o icoană cu „Înălțarea Sfintei Cruci” și un coș cu flori.

Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul a prezentat credincioșilor două volume apărute cu prilejul evenimentului aniversar: „Sfântul Ioan Botezătorul: mărturie evanghelică și mesianism iudaic” - ediția a III-a revizuită, apărut la Editura Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, și „Evanghelia harului și adevărului mântuitor”, care cuprinde predicile la duminicile de peste an, un volum de peste 500 de pagini apărut la Editura Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, în colaborare cu „Lumea Credinței”.

La final, Părintele Episcop Iustin a mulțumit lui Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate asupra sa și a adresat cuvinte de mulțumire Preafericitului Părinte Patriarh Daniel pentru cuvântul transmis, precum și celorlalți ierarhi prezenți, preoților, oficialităților și credincioșilor care i-au adresat felicitări cu ocazia împlinirii celor 30 de ani de la hirotonia întru arhieru.

⁴ Filocalia 3, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 1948, p. 10.

⁵ DIADOH AL FOTICEI, Cuvânt ascetic, Filocalia 1, Sibiu, 1947, p. 341.

⁶ + NICOLAE, MITROPOLITUL ARDEALULUI, Studii de Teologie Morală, Sibiu, 1969, p. 115.

† **BENEDICT Bistrițeanul**

*Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Vadului, Feleacului și Clujului*

Paștile - sărbătoarea celor vii

In fața mormântului este greu să mai vezi ceva bun, cu atât mai mult viața. Totul se desfășoară în termeni sumbri, învăluit de întuneric adânc și de grea descumpănire. În exprimarea Canonului Sâmbetei celei Mari, imnograful ne arată că, în fața morții, „făptura de multă spaimă a fost cuprinsă”, „toată zidirea se tânguiește”, „îndrăzneala ucenicilor a încetat”, iar „femeile mironosițe plângeau cu amar”. La buza mormântului moartea pare să împărătească, iar omul neputincios stă îngenușat în fața ei.

Nu resemnarea, nu fuga, nu deznădejdea indică soluția. Ci curajul credinței, îmbrăcat în dragoste de V(v)iață și cu dorința de a-I urma Celui răstignit și de a-I asculta promisiunea: „Cel ce ascultă cuvântul Meu și crede în Cel ce M-a trimis are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci s-a mutat de la moarte la viață” (Ioan 5, 24). La capătul acestei bune îndrăzniri stă întâlnirea cu „Viața tuturor, care a arătat mormântul izvor al învierii”.

Registrul de exprimare se schimbă în Canonul Învierii și evenimentul cu totul surprinzător anunță o altă perspectivă asupra itinerarului pământesc al omului. În noaptea deznădejdiei morții, zorii bucuriei vieții își arată discret strălucirea, indicând Paștile Domnului și deodată Paștile omului, de vreme ce Hristos ne-a trecut „de la moarte la viață și de pe pământ la cer”. Verbele utilizate în această alcătuire exprimă intensitatea momentului și ne cheamă la o abordare în consecință: să ne luminăm, să ne bucurăm, să prăznuim, să cântăm, să ne împărtășim, să iertăm, să ne îmbrățișăm și să binevestim. Toate acestea ne indică viața, cu formele de expresie specifice, și ne cheamă să o celebrăm cu o participare deplină. Ziua Învierii Domnului, Paștile, este sărbătoarea celor vii, cale deschisă de Cel ce s-a făcut „începutura celor adormiți” (1 Corinteni 15, 20).

Ceea ce s-a întâmplat în noaptea Paștilor s-a suprapus peste viața noastră, schimbând-o calitativ. Învierea lui Hristos ne indică învierea noastră la sfârșitul veacurilor, însă, deopotrivă, reconfigurază și calitatea vieții la timpul prezent. Paștile, ca sărbătoare a celor vii, ne indică această a doua înțelegere, în sensul părtășiei la „o viață din belșug” (Ioan 10, 10). Socotesc că această perspectivă este nu doar importantă, ci și foarte necesară pentru omul contemporan, descris ca „obosit de viață”, indiferent de vârstă. Făcând apel la acest înțeles depășim, pe de o parte, aspectul pur comemorativ al sărbătorii, dar și o viziune exclusiv de nuanță eshatologică, care amână experiența învierii undeva într-un viitor neclar și îndepărtat. Lucrarea credinței și, ca urmare, taina Învierii se trăiește în paradigma „între deja și nu încă”, adică pornind de la un prezent concret deschis înspre o istorie a desăvârșirii în veacul viitor. Așadar, expresia cheie pentru accentul pus este „aici și acum”. Avem nevoie de înviere, avem nevoie de sens, avem nevoie de perspectivă, avem nevoie de viață din belșug. În acești termeni se înțelege sărbătoarea Paștilor.

Dacă este vorba de timpul extins, Învierea lui Hristos ne așază într-un spațiu al credinței reconfortant și asigurator, potrivită căruia viața de aici nu este totul, moartea nu aduce cu sine tragedii, iar mormântul nu înseamnă sfârșitul. Diferența dintre cei care cred și cei care nu pot face lucrul acesta se vede, mai ales, în acest punct. Cu privire la ritmul cotidian al vieții sau la timpul restrâns, învierea face din fiecare zi o sinteză a vieții, în sensul simbolic al nașterii noastre în fiecare dimineață și al morții sau, cel puțin, al exercițiului acesteia, în fiecare seară. Lecția practică a acestei înțelegeri argumentează fiecare clipă ca dar, ca posibilitate de a trăi intens sau chiar total ceea ce ne oferă viața în întinderea sau integralitatea ei. În felul acesta, învierea se transformă, în sens imediat, în ritm de viață și resursă pentru o viață deplină, simțire pe care sufletul nostru o năzuiește cu prisosință.

În partea finală a acestui eseu mă voi folosi de una din stihirile Paștilor care argumentează Învierea în termenii unei prezențe și ne oferă indicii practice despre cum putem să o suprapunem într-un mod personal peste propria biografie și despre cum putem celebra viața, în general, făcând apel la bucurie. Mai întâi, imnograful vorbește despre „Paștile cele noi”. Acest atribut al sărbătorii descrie caracterul mereu diferit al vieții, în succesiune de momente, ca altceva, mai bun decât era înainte, cu deschideri neprevăzute, cu șansă de schimbare, cu posibilități de înnoire, de îmbogățire a vieții.

În continuare, apare expresia „Paștile de taină”. Perspectiva pe care o deschide această descriere ne arată că viața, pentru a te putea bucura de ea, trebuie privită cu sfințenie, în uimire, și cu grijă. Viața ca mister vine alături de viața ca realitate imediată, înfrumusețând-o, adăugându-i plus de semnificație, celebrând-o în resursele ei ascunse. În continuare, „Paștile preacinstite”, ne cheamă la ne exprima generos bucuria sărbătorii prin cântări vesele, prin prezența la liturghie, dar și prin masa comuniunii și a ospitalității specifice unei sărbători importante. „Paștile fără prihană” ne prezintă calea virtuții ca opțiune, în

fața murdăriei omenești, ca mijloc de a accesa și, mai ales, de a păstra bucuria vieții. Omul fără prihană trăiește frumos și le vede pe toate frumoase, în vreme ce omul murdar le pângărește pe toate. Cel dintâi trăiește cu mintea în cer, cel de-al doilea își îngroapă întreaga ființă în noroi. „Paștile mari” se referă nu doar cantitativ la semnificația sărbătorii, ci și, din perspectivă calitativă, ne indică comportamente pe măsura evenimentului. Pentru a trăi intens un eveniment mare se cere o atitudine nobilă, pe măsura acestuia. Altminteri ne scapă, nu reușim să-l simțim. În cele din urmă, imnograful dă acestor expresii o notă personală, arătând că Paștile sunt ale noastre, „ale credincioșilor”, că nouă ni „s-au deschis ușile raiului” și că noi suntem cei sfințiți prin prăznuirea lor.

Așadar, exprimarea imnografică pascală ne arată pe noi drept beneficiari ai învierii la timpul prezent. În felul acestora putem deveni (mai) vii, participând la harul învierii, putem să începem să trăim din nou, sau, cel puțin, putem să ne îmbogățim viața. Avem nevoie de înviere, avem nevoie de bucurie, avem nevoie de viață din belșug, avem nevoie de Hristos cel înviat. Proclamăm cu tărie această veste bună tuturor celor care vor să trăiască deplin: Hristos Izbăvitorul este **Paștile celor vii**, El este „**Paștile nostru**” (1 Corinteni 5, 7).

Hristos a înviat!

Preotul Profesor Universitar Dr. Vasile Gordon, la 70 de ani

Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu

Este o mare bucurie și onoare pentru mine ca, în calitate de coleg și prieten devotat, să pot așterne câteva gânduri la aniversarea a 70 de ani de viață, pe care părintele profesor Vasile Gordon i-a împlinit de curând.

S-a născut la data de 27 aprilie 1954 în vatra satului Lunca, comuna Șieut, județul Bistrița-Năsăud din părinții Octavian și Sofia, țărani agricultori, cu frică de Dumnezeu și credință nestrămutată în valorile morale tradiționale creștine.

După școala elementară, își urmează vocația înțipărită în suflet, cu gândul de a deveni preot. Așa se face că va trece prin toate etapele formării teologice: Seminarul teologic din București (1971-1976), Institutul Teologic Universitar din București (1977-1981), doctoratul la aceeași instituție sub îndrumarea vrednicului de pomenire Părintele Profesor Constantin Galeriu, la specialitatea Omiletică și Catehetică.

Va ocupa diferite funcții în ogrorul eclezial: Spiritual-Asistent la Facultatea de Teologie din București, Profesor la seminarul Teologic din București, Lector universitar, Conferențiar și profesor universitar la Facultatea de Teologie „Justinian Patriarhul” din București.

Din anul 2005 devine îndrumător de doctorat la aceeași instituție, urmându-i cu credincioșie părintelui profesor Constantin Galeriu atât la catedră cât și la studiile doctorale.

Din anul 2013, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, se va transfera cu doctoratul la Școala Doctorală „Isidor Todoran” din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

Atât la București cât și la Cluj părintele Vasile Gordon va înnobila disciplina Omiletică și Catehetică, îndrumând zeci de studenți, masteranzi și doctoranzi, care azi fac cinste distinsului lor mentor, dar și învățământului teologic academic din Patriarhia Română. Este suficient să amintim doar două nume, care fac parte din elita ucenicilor părintelui profesor: Pr. Prof. Univ. Dr. Nicușor Beldiman, Consilier patriarhal și profesor de Omiletică și Catehetică la Facultatea de Teologie din București, și Pr. Conf. Univ. Dr. Adrian Ivan, decan și profesor de Omiletică și Catehetică la Facultatea de Teologie din Craiova.

În calitate de îndrumător de doctorat la Școala Doctorală „Isidor Todoran”, părintele Vasile Gordon a predat Omiletica și Catehetica la nivel licență și masterat la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și a pregătit viitorul acestei discipline esențiale în teologie la această facultate.

Părintele Vasile Gordon s-a remarcat în teologia românească contemporană printr-o activitate științifică și publicistică de mare valoare și vizibilitate. Ca specialist în Omiletică și Catehetică a publicat un număr impresionant de volume, studii, articole, recenzii, care au văzut lumina tiparului în cele mai prestigioase edituri naționale și internaționale.

Aș aminti volumul de predici *Mergând, învățați...*, în două ediții, la Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române în anul 2001 și 2006, apoi manualul de Omiletică, în calitate de coordonator, apărut în Editura Basilica a Patriarhiei Române în anul 2015, precum și o serie de lucrări despre cateheza pastorală, pareneză, Bibliografia omiletică românească completă, toate însumând un număr de peste 200 de titluri.

Ca preot, a slujit la mai multe parohii, ultima fiind la biserica Sfântul Ilie Gorgani, unde slujește ca preot pensionar și îmbisericit și azi.

Dacă ar fi să sintetizez activitatea pastorală, didactică și științifică a părintelui Vasile Gordon, aş puncta următoarele detalii:

- Preot de certă vocație, cu un simț pastoral bine ancorat în realitatea de azi a societății românești, marcată de fenomenul secularizării accentuate și a dezinteresului pentru o viață spirituală tot mai accentuată;

- Predicator convingător, neexaltat, ponderat și echilibrat în discurs, cu idei constructive și inedite, care pot contribui la formarea caracterului creștinului de azi;

- Profesor de înaltă ținută academică, exigent mai întâi cu sine însuși și apoi cu ceilalți, îngăduitor, părinte și apropiat al studentului, pe care l-a considerat mereu ca și pe propriul său copil;

- Ca specialist în Omiletică și Catehetică a înnobilit tradiția predicatorială a înaintașului său, a părintelui Constantin Galeriu, căruia i-a datorat întreaga sa formare profesională și spirituală,

- Părintele Vasile Gordon s-a integrat în colectivul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, cultivând respectul reciproc, colegialitatea și frățietatea, ca unul care ne putea fi tuturor celor mai tineri povățuitor înțelept cu o bogată experiență de viață;

- Și nu în ultimul rând, părintele Vasile Gordon este un familist model, care a cultivat valorile tradiționale ale familiei creștine mai întâi în propria sa familie și apoi în societate. Soția sa, Doamna Irina, fiica Părintelui Constantin Voicescu, cei trei copii: Octavian-Gheorghe, profesor de limbi clasice la Facultatea de Teologie din București, Laura, profesoară de Limba Engleză, și Constantin, redactor la revista „Glasul Bisericii”, precum și cei 14 nepoți, sunt bucuria și împlinirea desăvârșită a vieții sale pilduitoare.

Încropind aici, în paginile revistei *Renașterea* câteva gânduri acum la ceas aniversar, îi dorim Părintelui Profesor Vasile Gordon viață îndelungată, binecuvântată cu sănătate și puteri sporite în nobila activitate pe care o desfășoară în ogrorul Bisericii noastre și al teologiei românești contemporane.

La mulți și binecuvântați ani, Părinte Profesor!

Învierea Mântuitorului - act fundamental al mântuirii

Dr. Dacian But-Căpușan

Invierea lui Hristos este, fără îndoială, cel mai mare eveniment al lumii creștine - unic și universal, care dă sens la tot ceea ce o precede și la tot ce o urmează, investind cu valoare viața omului. Învierea din morți a Mântuitorului reprezintă cea mai importantă minune săvârșită de El asupra propriei Sale firi, dar și fundamentul credinței creștine: „dacă Hristos n-a a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică este și credința noastră” (I Cor 15,14).

Potrivit învățăturii ortodoxe, prin întreg misterul iconomiei divine, prin cele patru acte fundamentale: Întrupare, Jertfă, Înviere, Înălțare, Iisus Hristos a realizat mântuirea obiectivă. Acestea sunt și evenimente duhovnicești care se petrec continuu în Biserică pe plan subiectiv. Hristos se extinde în toți cei ce cred și îi reunește prin Duhul Sfânt în Biserică. Fiul a realizat mântuirea obiectivă, a recăștigat harul, apoi trimite pe Duhul Sfânt care ne împărtășește harul, ni-l sălășluiește pe Hristos, îl face pururea prezent.

Actul Întrupării nu era eficient în sine, singular. Răscumpărarea incumbă ca Întruparea să fie urmată în mod necesar de Jertfă. Jertfa este în mod inevitabil legată de Înviere, „moartea și învierea stau într-un raport de sinergie interioară, se cheamă una pe alta ca harul și natura, pentru că e implicată una în cealaltă și împreună săvârșesc opera Răscumpărării. Jertfa își are sensul în Înviere și Învierea se naște în jertfă”¹. Exemplificăm printr-un fragment din rugăciunea *Învierea lui Hristos*, cum este oglindit acest adevăr în iconografie: „Crucea Tale ne închinăm, Hristoase și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o mărim...să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit, prin Cruce, bucurie la toată lumea...lăudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat”².

Prin Înviere, ușile raiului au fost deschise, neamul omenesc devine din nou părtaș al darurilor de sus: „Dacă n-ar fi fost Învierea, întruparea Fiului lui Dumnezeu ca om, ar fi fost de scurtă durată și n-ar fi schimbat nimic în existența noastră”³. Spiritualitatea ortodoxă, având în

centru Învierea Domnului, este o spiritualitate care în esență are un conținut pascal.

Dacă în confesiunile creștine apusene, jertfa Mântuitorului (moartea Lui) este punctul forte prin care umanitatea a fost mântuită, plătind astfel prețul de răscumpărare pentru păcatele noastre, în gândirea Sfinților Părinților răsăriteni acesta este Învierea Domnului. „Natura umană a lui Hristos, prin moarte și înviere, devine un bun vas comunicant al energiilor dumnezeiești spre noi, deschizându-se larg efluviiilor de har și revărsându-l ușor spre noi”⁴. A spune că Hristos ne-a mântuit numai prin jertfă (moartea pe Cruce) este insuficient. Biserica Ortodoxă nu desparte niciodată în viața sa liturgică și spiritual-ascetică taina Crucii lui Hristos de taina Învierii Lui, ci vede Crucea în lumina Învierii, iar Învierea ca o biruință a Crucii.

După Sfântul Nicolae Cabasila, omul se mântuiește unindu-se cu Hristos și repetând drumul lui Hristos prin Sfintele Taine, iar trecerea prin toate câte a trecut El și trăirea Lui se realizează numai în Biserică, prin Duhul Sfânt, „pentru a ne uni cu Hristos va trebui să trecem prin toate stările prin care a trecut și El... Cel ce prin fire a fost dintru-nceput Dumnezeu a îndumnezeit înseși firea omenească pe care a luat-o, și în sfârșit, Fiul lui Dumnezeu a murit și a înviat în acest trup omenesc. De aceea, cel ce-și dorește unirea cu Hristos va trebui să se și împărtășească din trupul Lui, să și guste din dumnezeirea Lui și să-și lege viața de moartea și învierea Domnului”⁵. De asemenea Sfântul Maxim Mărtirisorul vede Jertfa și Învierea lui Hristos ca subsumate Tainei Întrupării. „Taina Întrupării Cuvântului cuprinde în sine înțelesul tuturor ghiciturilor și tipurilor din Scriptură și știința tuturor fapturilor văzute și cugetate. Căci cel ce a cunoscut Taina Crucii și a mormântului a înțeles rațiunile celor mai-nainte spuse; iar cel ce a cunoscut înțelesul tainic al Învierii a cunoscut scopul spre care Dumnezeu a întemeiat toate mai-nainte”⁶.

Firea omenească a Mântuitorului, deplin pnevmatizată după Înviere, nu rămâne în afara Ipostasului divino-uman al lui Hristos, ci împreună cu trupul Său omenesc, Mântuitorul Se înalță pe tronul dumnezeirii. Aceste două momente esențiale în istoria mântuirii și îndumnezeirii omului reprezintă certitudinea reprimirii umanității căzute în comuniunea iubitoare cu Dumnezeu. Învierea și Înălțarea Mântuitorului ridică în chip potențial pe toți oamenii, anteriori sau posteriori venirii lui Hristos pe pământ, într-o demnitate veșnică de parteneri ai comuniunii neîncetate cu Dumnezeu. „Înviat-ai din mormânt Mântuitorul lumii și împreună ai sculat pe oameni cu trupul Tău”⁷.

Învierea are o mare semnificație ontologică, „Umanitatea Lui, dacă n-ar fi trecut prin jertfă și n-ar fi ajuns la Înviere, n-ar fi umanitatea desăvârșită, eliberată de afectele și de moartea pătrunse în umanitatea întreagă prin păcatul originar. Numai suportând și depășind afectele și biruind moartea, umanitatea Lui a intrat întru slavă”⁸. Fără Înviere, ca eliberare de moarte și de stricăciune, orizontul nostru se închide în dimensiunile pământescului și a descompunerii identității persoanei, iar credința și nădejdea ar fi zadarnice, fără conținut ontologic și eficiență.

Învierea reprezintă o nouă treaptă pe care umanitatea

lui Hristos este ridicată, „Învierea lui Hristos este și pentru El o nouă înălțare ca om. Ea este deplina Lui biruință asupra morții și nu munai o dovadă pentru oamenii de pe pământ că moartea nu înseamnă sfârșitul total al ființei”⁹, anume transfigurarea firii umane asumate: „Trupul lui Hristos cel înviat este un trup ridicat la deplina transparență duhovnicească și în această calitate s-a umplut de sfințenie, de îndumnezeire, aflându-se așa în fața Tatălui. Dar această sfințenie, transparență și îndumnezeire ni se comunică și nouă prin împărtășire de trupul Său și deci Învierea lui Hristos înseamnă nu numai o comuniune a lui cu Tatăl, ci și intrarea lui în deplină comuniune cu noi, comuniune la început pentru noi virtuală, dar având să devină comuniune actualizată, prin sălășluirea lui Hristos prin Duhul Său în ființa noastră”¹⁰.

Prin învierea Sa din morți Mântuitorul ne-a făcut părtași tuturor darurilor Sale, ne-a dat puterea de a putea primi plinătatea darurilor Sfintei Treimi, pe care Dumnezeu vrea să le reverse asupra noastră. Odată cu învierea lui Hristos se deschide timpul mpărăției lui Dumnezeu.

Învierea lui Hristos nu are importanță numai pentru El, ci ea e de mare însemnătate și pentru noi, fiind și o garanție pentru învierea noastră. Hristos a înviat pentru ca și noi să înviem împreună cu El, Cel ce tainic, continuă să moară și să învie în fiecare om căruia i-a îmbrăcat

chipul, până la sfârșitul timpurilor. Ca Învierea lui Hristos e un fapt real și pentru noi o mărturisim când zicem fiecare ca despre sine însuși: „Ieri m-am îngropat împreună cu Tine Hristoase; astăzi mă ridic împreună cu Tine, Cel ce ai înviat. Răstignitu-m-am ieri împreună cu Tine; Însuși împreună mă proslăvește, Mântuitorule, întru împărăția Ta”¹¹.

Învierea este cea care a scos persoana istorică din planul coruptibilității și a morții definitive și a deschis perspectiva întregii istorii. „Prin învierea lui Hristos, întreaga creație devine creație o nouă învăluită de către energiile divine necreate și plină cu Hristos”¹².

Învierea lui Hristos este un fapt istoric, care se asumă de către suflet prin credință, acea credință care îl și face pe creștin să afirme cu toată ființa: „Hristos a înviat!”. Învierea lui Hristos nu e un eveniment dintr-un trecut îndepărtat de care ne aducem aminte anual, ci e o realitate adusă până la noi, așa cum și Domnul Hristos, biruitorul morții și al iadului este și El în fața noastră, cu toate biruințele Lui. Așa se face că la Paști, conduși de Penticostar, putem spune cuvinte ca acestea: „Astăzi este mântuirea lumii, că a înviat Hristos ca Cel atotputernic!”¹³.

⁹ Dumitru STĂNILAOE, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, ed. a II-a, Ed. Omniscope, Craiova, 1993, p. 344.

¹⁰ Pr. prof. dr. Dumitru STĂNILAOE, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II, ed. a II-a, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997, p. 116.

¹¹ Canonul Învierii, cântarea a 3-a în *Slujba Învierii*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2000, p. 27.

¹³ Canonul Învierii, cântarea a 4-a în *Slujba Învierii*, p. 28.

¹ Părintele (Constantin) GALERIU, *Jertfă și Răscumpărare*, Ed. Harisma, București, 1991, p. 236. A se vedea și studiul Prof. dr. Dan-Ilie CIOBOTEA, *Legătura interioară dintre Cruce și Înviere în Ortodoxie* în *Mitropolia Banatului*, an (1984), nr. 3-4, pp. 123-127.

² *Catavasier*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995, pp. 58-59.

³ Pr. prof. D. STĂNILAOE, *Maica Domnului în prologul Evangheliei de la Luca în Ortodoxia*, an XXXII (1980), nr. 3, p. 443.

⁴ Pr. conf. dr. Ștefan BUCHIU, *Dogmă și Teologie*, Ed. Sigma, București, 2006, p. 60.

⁵ Nicolae CABASILĂ, *Despre viața în Hristos*, trad. de Pr. prof. dr. Teodor Bodogae, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997, p. 48.

⁶ Sfântul MAXIM MĂRTIRISORUL, *Cele două sute de capete despre cunoștința de Dumnezeu și iconomia Fiului lui Dumnezeu în Filocalia*, vol. II, ed. a II-a, trad. de Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, Ed. Harisma, București, 1993, p. 167.

⁷ Stihoavna vecerniei de sâmbătă seara, glas VII în *Octoih Mare*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 511.

⁸ Pr. prof. D. STĂNILAOE, *Jertfa lui Hristos și spiritualitatea noastră prin împărtășirea de ea în Sfânta Liturghie în Ortodoxia*, an XXXV (1983), nr. 1, p. 104.

Gustați toți din Ospățul credinței!

„Veniți să bem băutură nouă, nu din piatră seacă făcută cu minuni, ci din izvorul nesticăciunii, cel izvorât din mormântul lui Hristos, întru Carele ne întărim”¹.

Rasofora Irina

Mănăstirea Mihai Vodă, Turda

Lată-ne ajunși și în acest an la sfârșitul Postului Mare, în Săptămâna Patimilor, care după cum știm va culmina cu bucuria din noaptea pascală, când toată suflarea va prăznui marea bucurie a Învierii Domnului.

Această sărbătoare deosebită a Învierii reprezintă, prin specificul ei, unicul fapt al dumnezeieștii Iconomii petrecut în absența oricărei prezențe umane și a unei mărturii directe. Nu îi era omului cu puțință să-L vadă pe Domnul înviind, în clipa Învierii. Dar a fost cu puțință simțirii umane și inimii omenești, atât ale apostolilor, cât și ale ucenicilor, când Mântuitorul înviat li S-a arătat, s-o adeverească.

Mottoul care deschide acest text e auzit în fiecare an ca un îndemn al Bisericii noastre la praznicul Învierii Domnului, răsunând peste veacuri prin glasul de aur al Sfântului Ioan Hrisostom.

Un astfel de îndemn, cu o conotație asemănătoare va fi adresat de Mântuitorul unei femei simple, o samarineancă, venită în jurul amiezii – la „al șaselea ceas” – la fântâna patriarhului Iacov, să scoată apă. Domnul se adresează femeii cu cuvintele: „Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel ce-ți zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, și ți-ar fi dat apă vie” (Ioan 4, 10).

Deosebit de apa care întreține viața, observăm faptul că se vorbește în Noul Testament și de o altfel de apă, de „apa cea vie” (Ioan 4, 10, 11). Această apă vie, spirituală, devine în cel ce o primește „izvor de apă curgătoare spre viața veșnică” (Ioan 4, 14). Ea izvorăște din Izvorul Vieții – Hristos Dumnezeu, căci El este Cel care a spus referindu-Se la Sine Însuși: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pânțele Lui” (Ioan 7, 38-39).

Relevante sunt în această privință și cântările bisericești din perioada Penticostarului, cu referire în mod deosebit la Duminica a V-a după Paști, numită și Duminica Samarinecei. Unul dintre aceste texte oglindește prin cuvinte semnificative întâlnirea Mântuitorului cu această femeie. Imnograful glăsuiește astfel: «Venit-a la fântână, în ceasul al șaselea, Izvorul minunilor, spre a aduce la viață pe urmașa Evei, că Eva în acest ceas a ieșit din rai, din pricina amăgirii șarpelui. Deci, s-a apropiat samarineanca să scoată apă; pe care văzându-o Mântuitorul, i-a zis: Dă-Mi apă să beau, și eu te voi sătura de apa cea vie...»².

Această „apă vie” de care se vorbește atât în versetul scripturistic, cât și în textul imnografic de mai sus este aceea care se dobândește pe de o parte prin cunoașterea lui Dumnezeu și pe de altă parte prin împărțirea cu El. În acest sens avem chiar și o mărturie importantă încă din vremea Sfinților Apostoli în care ni se spun următoarele: «Tu, Stăpâne Atotputernice, «ai zidit toate» pentru numele Tău. Mâncare și băutură ai dat oamenilor spre desfătare, ca să-Ți mulțumească Ție, iar nouă ne-ai dăruit, prin Fiul Tău, mâncare și băutură duhovnicească și viață veșnică»³.

Privită însă dintr-o altă perspectivă, apa este înfățișată prin vinul cel nou al Împărăției lui Dumnezeu din care vor gusta toți cei ce se vor împărți cu Trupul și Sângele lui Hristos în Sfânta Euharistie. De altfel, prefacerea apei în vin la nunta din Cana Galileii este o dovadă concretă a sosirii timpurilor mesianice, întrucât acum Hristos – Mirele Bisericii – îi va chema pe toți cei ce cred în El la ospățul de taină pentru a se împărți în mod real de bunătatea și iubirea Lui nemărginită.

Acest vin – simbol al bucuriei veșnice – este amintit și în multe dintre profețiile Vechiului Testament, unde se vorbește despre ospățul mesianic⁴, însă nu în sens material, ci ca împărțire cu Dumnezeu și unire cu El: „Și Domnul Savaot va pregăti în muntele acesta pentru toate popoarele un ospăț de cărnuri grase, un ospăț cu vinuri bune, cărnuri grase cu măduvă, vinuri bune, limpezite!” (Isaia 25, 6), iar în alt loc adaugă: „Să se întoarcă la Mine și să se adăpos-

tească la umbra Mea, să-și agonisească hrană, și ca vița să înflorească și să li se ducă numele ca vinul cel din Liban” (Osea 14, 8).

Dacă în vechime apa era considerată doar un simplu simbol al curățirii evreilor – potrivit prescripțiilor Legii vechi – acum ea este înlocuită cu vinul cel nou, care singur șterge păcatele, lucru mărturisit și de Sfânta Scriptură prin cuvintele: „...iar sângele lui Iisus Hristos ne curățește pe noi de orice păcat” (I Ioan 1, 7).

Totodată, se vorbește de „apă vie” și în cartea Apocalipsei, unde ea este înfățișată ca «simbol al harului» și «izvor» din care se vor împărți cei ce se vor învrednici de viața veșnică (Apoc. 21, 6). Avându-l pe Hristos și împărțându-ne de bucuria comuniunii cu El prin Sfânta Euharistie, foamea și setea noastră sunt astâmpărate după cuvântul proorocului care zice: „Nu le va fi nici foame, nici sete,...că Cel Care se va milostivi de ei va fi Povățuitorul lor și îi va îndrepta către izvoare de apă” (Isaia 49, 10), urmat de glasul Apostolului iubirii care completează: „Căci Mielul, Cel ce stă în mijlocul tronului, îi va paște pe ei și-i va duce la izvoarele apelor vieții, și Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor” (Apoc. 7, 16-17).

De asemenea, finalul capitolului al VI-lea din Evanghelia după Ioan ne transpune în atmosfera Paștelui, în seara Cinei celei de Taină, când Mântuitorul le-a oferit cuvintele Sale pline de duh, alături de Trupul și Sângele Său, ca „pâinea vieții” și „apa cea vie”, din care împărțându-se vor dobândi viața cea veșnică alături de El în Împărăția Sfintei Treimi.

În momentul în care Domnul cu ceva vreme înainte de Pătimirile Sale le încredința ucenicilor Taina dumnezeieștii Euharistii, îi iniția în același timp și în mistagogia înnoirii Împărăției Sale: „Și vă spun vouă că nu voi mai bea de acum din acest rod al viței până în ziua aceea când îl voi bea cu voi, nou, întru împărăția Tatălui Meu” (Matei 26, 29). Vă dau acum ca hrană Trupul și Sângele Meu, vă dăruiesc binecuvântarea de a fi părtași firii Mele, dar totodată vă deschid calea spre Împărăția Tatălui Meu, unde voi bea „rodul viței”, din acest vin, „nou”, într-o formă înnoită, „cu voi” toți, laolaltă. Astfel că, această „înnoire” a toate se va săvârși prin însăși

Îngroparea și Învierea Domnului. Aceasta din urmă ne va introduce în taina Împărăției hristice unde vom deveni părtași împreună cu El „noului” vin, în acord cu troparul întâi al cântării a opta din Canonul Paștilor: „Veniți din rodul cel nou al viței, al dumnezeieștii veselii, în ziua cea vestită a Învierii, Împărăției lui Hristos să ne împărțăm, lăudându-L pe Dânsul ca pe un Dumnezeu în veci”.

Nici un alt imnograf nu a reușit să formuleze în troparele sale învățătura dogmatică a Bisericii într-un chip atât de elevat precum Sfântul Ioan Damaschin. Melodul ne cheamă foarte voios să bem această băutură nouă pe care Domnul ne-a făgăduit-o, spunându-ne: „Veniți, o, popoare de Hristos iubitoare, să bem apa nouă, înnoitoare și dătătoare de nesticăciune; nu ca aceea pe care a băut-o poporul lui Israel, izvorâtă taumaturgic din piatra cea stearpă și tare; căci, cu toate că și aceea era proaspătă, mulțumită felului în care a izvorât, nu era [cu adevărat] nouă, încât să poată înnoi și dăruia nesticăciune celor ce o beau. Să bem nu o asemenea apă nouă, ci din izvorul nesticăciunii, adică din [izvorul] ce ne face nesticăcioși și ne înnoiește, izvorât de Hristos, Cel astăzi Înviat, din mormântul de piatră”⁵.

În fiecare Sfântă Liturghie prin înălțarea darurilor de pâine și vin aduse ca ofrandă lui Dumnezeu și prin invocarea Duhului Sfânt asupra lor, ele devin „simbolurile” prezenței adevărate a lui Hristos și ale manifestării Acestuia în sacramentul euharistic. Ele

sunt aduse lui Dumnezeu în mod tainic, ca jertfă spirituală și fără de sânge. Acum pâinea euharistică se prefăce în Trupul lui Hristos, care este „pâinea vieții” (Ioan 6, 34), iar vinul în Sângele Său, adică în „apa cea vie” (Ioan 4, 10) a nemuririi, de care suntem chemați să ne împărțăm ca dintr-un ospăț al bucuriei, ogândit prin cuvinte alese în Axionul din Joia Mare de la Liturgia Sfântului Vasile și în care ni se spune: «Din ospățul Stăpânului și din masa cea nemuritoare, veniți credincioșilor la loc înalt, cu gânduri înalte să ne îndulcim»⁶.

Observăm faptul că la celebrarea Tainei Sfintei Euharistii sunt folosite «daruri ale creației, care sunt separate și conduse spre scopul lor eshatologic: acela de a sluji lui Dumnezeu, de a fi pâinea vieții și băutura mântuirii»⁷. După Sfântul Nicolae Cabasila cei vechi aduceau ca jertfă pârga roadelor și a turmelor lor⁸. La rândul nostru, noi Îi aducem lui Dumnezeu ca daruri pâine și vin, întrucât ele alcătuiesc hrana omului, prin care se menține viața trupască. Dar în timp ce noi îi oferim lui Dumnezeu ofranda de pâine și vin din roadele pământului, El ni-L dăruiește pe Fiul Său jertfit și înviat pentru mântuirea lumii. Noi Îi oferim daruri pământești și primim în schimb, daruri cerești, Îl primim pe Însuși Hristos – Dăruitorul vieții celei veșnice – pentru a se sălășlui în sufletele noastre. În fața acestei minuni negrăite, Sfântul Efrem Sirul exclama, zicând: «În pâinea Ta este ascuns Duhul ce nu poate fi mâncat. În vinul Tău locuiește focul ce nu poate fi băut. Duh în pâinea Ta, foc în vinul Tău, minune înaltă, pe care au primit-o buzele noastre»⁹.

Prin jertfa de la Golgota, Hristos a ridicat umanitatea căzută și a împăcat-o din nou cu Dumnezeu-Tatăl, dăruindu-ne astfel posibilitatea înfierii și făcându-ne părtași vieții celei veșnice. Grăitoare sunt în această privință cuvintele Părintelui Dumitru Stăniloae, care într-una din lucrările sale celebre afirma următoarele: «Prin Sfânta Împărtașanie, act de supremă iubire, se produce în noi o mare schimbare: [căci] nu numai Hristos intră prin ea în adâncurile noastre, umplându-ne de delicatețea dragostei și bunătății Sale, ci și noi intrăm la ospățul din camera Sa de nuntă, în caldă intimitate cu El»¹⁰. Astfel că numai singur Iubitorul de oameni Dumnezeu, Care l-a creat pe om din marea Sa iubire, îl poate face și nemuritor în Împărăția Sa.

Sfânta Euharistie este astfel, ospățul credinței, chezașia și germenul vieții celei veșnice pe care Hristos ne-o va dăruia desăvârșit prin înviere, în ziua cea neînserată a Împărăției Sale.

Ca Jertfă supremă a iubirii și «Taină a Tainelor», piscul cel mai înalt al vieții duhovnicești, în care se conturează ca într-un tablou împlinirea promisiunii lui Hristos de a rămâne în noi și noi întru El (Ioan 6, 56), ca «arvună a fericitului ospăț al dragostei și al deplinei comuniuni neîncetate»¹¹ cu Dumnezeu în Hristos prin Duhul Sfânt, Sfânta Taină a Euharistiei cuprinde în sine puterea și semnul concret al iubirii jertfelnice a Fiului lui Dumnezeu, întrucât în jertfa pe care Hristos a adus-o Tatălui de bunăvoie, s-a împlinit planul din veci de mântuire al întregii lumi: mai întâi de toate în ea «s-a curățat, s-a restabilit, s-a descoperit – în toată esența și plinătatea sa – jertfa însăși, sensul ei dinainte de veci ca fiind al iubirii desăvârșite și, ca urmare, al Vieții desăvârșite; iubire [care] constă în auto-dăruirea desăvârșită»¹².

Prin unirea intimă cu Hristos «în Euharistie, nu mai e vorba de a mai fi părtași morții, îngropării sau unei vieți mai bune, ci e vorba chiar de dobândirea Celui Înviat. De acum nu mai primim [numai] darurile Duhului Sfânt, oricât de bogate ar fi ele, ci pe însuși Vistiernicul acestor daruri, comoara întru care încapă toată bogăția darurilor»¹³.

Să ne învrednicim să Dumnezeu cât de puțin de prisosul prezenței Sale în viața aceasta! Cu condiția să-i dăruim și noi din puținătatea noastră...

Dacă I ne vom da, atunci Paștele nostru nu va fi doar o sărbătorire lumească, ci părtășie la Paștele cel veșnic și tainic, purtător al experienței și pregustării Luminii celei neînserate din noaptea Învierii.

„Să cântăm Domnului, căci cu slavă S-a preaslăvit!!!” (Ieșire 15, 1, 21).

⁶ A se vedea *Triodul*, Editura Bisericii Ortodoxe din Moldova, Orhei, 1998, p. 512.

⁷ Karl Christian Felmy, *Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane*, Editura Deisis, Sibiu, 1999, p. 263.

⁸ Sfântul Nicolae Cabasila, *Tâlcuirea dumnezeieștii Liturghii*, Editura IBMBOR, București, 1997, p. 14.

⁹ Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*, Editura IBMBOR, București, 2004, p. 680.

¹⁰ Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune...*, pp. 588-589.

¹¹ Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune...*, p. 589.

¹² Alexandre Schmemmann, *Euharistia – Taina Împărăției*, Editura Anastasia, f.a., p. 108.

¹³ Nicolae Cabasila, *Despre viața în Hristos*, Sibiu, 1946, p. 81.

¹ Irmosul Cântării a III-a din Canonul Învierii.

² Stihiră la Vecernia din Duminica a V-a după Paști în *Penticostar*, Editura IBMBOR, București, 1999, p. 178.

³ *Învățătură a celor doisprezece Apostoli*, cap. X, 2 în „Scriverile Părinților Apostolici”, Editura IBMBOR, București, 1995, pp. 31-32.

⁴ André Scrima, *Comentariu integral la Evanghelia după Ioan*, Editura Humanitas, București, 2008, p. 35.

⁵ Sfântul Nicodim Aghioritul, *Tâlcuire la canonul „Ziua Învierii” al Sfântului Ioan Damaschinul*, Ed. Sophia & Metafraze, f.a., pp. 33-34.

Lumina Învierii și Nașterii lui Hristos, transmisă printr-o carte

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Anul trecut a apărut la editura bucureșteană Spandugino, în colaborare cu editura Horeb a Episcopiei Hușilor, cartea intitulată *Pâinea și Lumina Vieții*. Două dialoguri despre Crăciun și Paști, concepută sub forma unei ample conversații dintre Preasfințitul Ignatie Trif, Episcopul Hușilor, și publicistul Cristian Pătrășcoiu. Volumul este accesibil unui spectru larg de cititori prin modul în care aceștia sunt chemați la o inițiere în adevărurile de credință profunde ale celor două importante și populare sărbători creștine, Crăciunul și Paștile, prin intermediul mărturisirii libere a episcopului Ignatie, un ierarh care a obișnuit opinia publică din România ultimilor ani cu luări de poziție extrem de prizate, inclusiv prin intermediul rețelelor de socializare, față de evenimente majore din viața poporului român, cum ar fi, printre altele, măsurile de restricție din perioada pandemiei de Covid, mișcările sociale din timpul Ordonanței 13, sau actualul conflict de la nord-est de țara noastră. Iar modalitatea de a-l apropia pe lector este cea a anticului dialog, o conversație care conduce, treaptă cu treaptă, spre ivirea și cunoașterea adevărului. Iar la baza acestui volum au stat dintru început și premeditat înregistrările a patru video-dialoguri realizate la Huși, în biblioteca Preasfințitului Ignatie, în cadrul unor ediții speciale ale podcastului Spandugino, „Reziliență prin cultură”, realizat cu mult profesionalism de către domnul Cristian Pătrășcoiu.

Răspunsurile pline de miez pastoral sunt date cu multă abilitate comunicatională de către Episcopul Ignatie, fost arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei, cu atribuții pastorale și misiunare în Marea Britanie și Irlanda, doctor în Patrologie al Facultății de Teologie Ortodoxă Iustinian Patriarhul din București și lector universitar pentru catedra de Patrologie și literatură patristică la Facultatea de Teologie din Iași. Iar întrebările sunt formulate într-o înălțare vie, cu completări revelatoare și cu o expertiză ecesială surprinzătoare pentru o persoană care nu a urmat formal studii teologice, domnul Cristian Pătrășcoiu fiind publicist și scriitor, absolvent al Facultății de Filosofie a Universității de Vest din Timișoara, licențiat în Științe Politice și specializat în literatură comparată.

O simplă trecere în revistă a titlurilor celor două capitole principale ale cărții, care dau seama de cele două mari praznice creștine ale Crăciunului și Paștilor, precum și ale subcapitolelor aferente, ne oferă o imagine a fascinantului univers spiritual al subiectelor abordate, de o veșnică actualitate duhovnicească pentru sufletul creștin căutător al frumosului în Adevăr. Nașterii Domnului îi este dedicat capitolul inspirat intitulat *Întruparea – colindul iubirii lui Dumnezeu în inima și viața omului*, cu subcapitolele: *Adevărul Întrupării*, „Casa Pâinii”, *Naștere și renaștere*, *Iubire, frumusețe și raționalitate*, *Vișleemul și Golgota*, *Peștera lui Iisus și Peștera lui Platon*, *Colindă și Euharistie*, „*Omul din Dumnezeu și Dumnezeu din oameni*”, *Magii, aur, smirna și tămâie*, *A postii*, *A sluji, Naștere și Înviere*. Cel de-al doilea capitol al cărții, despre sărbătoarea Învierii Domnului Hristos, este intitulat „*Dumnezeu ne iubeste mai ales când noi nu merităm*” și include subcapitolele: *Pluralul „Paști”*, *Pogorârea la iad – începutul Învierii*, *Lumânările credincioșilor*, *Toma nelămuritul*, *Săptămâna Mare – zilele lui Dumnezeu-Omul*, *Crucea – dragostea desăvârșită a lui Dumnezeu*, *Îndoiala, moașa credinței*, *Pietrele și inima noastră*, *Luni – ziua rodirii lăuntrice*, *Marți, ziua așteptării*, *Miercuri – ziua rugăciunii smerite și a iertării*, *Joi – ziua trădării și a Euharistiei*, *Vineri – ziua iubirii răstignite*, „*Părinte, iartă-le, că nu știu ce fac!*”, „*Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit?*”, *Învierea a început în Vinerea Mare*, *Lumina nu se stingea niciodată*, *O duminică de om*.

Este o carte apărută în condiții grafice de excepție, care se poate citi „pe nerăsuflate” și care poate fi recomandată cu căldură oricui este interesat de apropierea de Biserică și realitățile ei, precum și celor interesați de o aprofundare în universul credinței. Emblematică mi s-a părut mărturia despre carte oferită de către Horia-Roman Patapievi și reproducă pe supracoperta a patra a cărții, cu care voi încheia această semnalare de carte: „Ce vedem aici sunt doi oameni – unul e om *al Bisericii*, celălalt e un om *din Biserică* – stând de vorbă despre Naștere, Crăciun, Înviere, Paști, om, divinitate, lume, iubire și ștergerea tuturor lacrimilor, așa cum pe vremuri stăteau de vorbă, pe malul râului Ilisos, Socrate și Phaidros, discutând

despre frumusețea sufletului în iubire și despre câmpia ființei, așa cum stătuseră de vorbă, la gura sobei, Karl Popper și Konrad Lorenz, vorbind despre oameni, obiceiurile animalelor, lume și etologie, și cum încă mai stau de vorbă într-un apartament din Paris, Lev Șestov și Benjamin Fundoianu, într-o minunată eternitate a conversației neîntrerupte, care începe cu primul om și merge mai departe prin noi, cei care stăm azi de vorbă, până la ultimul om restaurat al mântuirii. Ce găsesc extraordinar în acest dialog e îmbrățișarea celor doi convivi prin intermediul cuprinderii îndrăgostite a celor vorbite, care și pe noi, ascultându-i, ne cuprind în îmbrățișarea

lor: ei schimbă cu noi cuvintele pe care și le împărtășesc precum împărtășania dată după spovedanie celui învrednicit de către cel în harul lui Dumnezeu dăruit”.

Pelerinajul Tinerilor pe Jos de la Iclod la Mănăstirea Nicula, ediția a XIV-a

Darius Echim

Pelerinajul Tinerilor pe Jos de la Iclod la Mănăstirea Nicula, ediția a XIV-a, s-a desfășurat sâmbătă, 20 aprilie 2024, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului. Au participat aproximativ 1000 de tineri, clerici și credincioși de toate vârstele, în frunte cu Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului Feleacului și Clujului.

Pelerinajul tinerilor este o acțiune anuală, închinată Maicii Domnului, desfășurată în a cincea săptămână din Postul Paștilor, care constă în parcurgerea pe jos a 18 kilometri, de la Iclod până la Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” de la Nicula, județul Cluj, unde se află Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului.

Manifestarea a debutat la ora 10:30, la Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, unde Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul a rostit o rugăciune de binecuvântare, le-a adresat celor prezenți un scurt cuvânt de învățătură și a vorbit despre semnificația evenimentului, numindu-l un „pelerinaj al tineretii, al bucuriei și al prieteniei”.

După primirea binecuvântării arhieresti, tinerii s-au deplasat cu autocarele până la Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” din Iclod, localitate unde a slujit pictorul Luca care a pictat icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului cu Pruncul Iisus de la Mănăstirea Nicula. De acolo, după un scurt moment de rugăciune, alături de Părintele Episcop Benedict Bistrițeanul, participanții au străbătut pe jos localitățile, purtând ripide, icoane și toacă, intonând cântări în cinstea Maicii Domnului. O parte dintre pelerini au venit la acest pelerinaj cu bicicleta. Astfel, bicicliștii au parcurs traseul, aproximativ 50 de kilometri, de la Cluj-Napoca la Mănăstirea Nicula.

În jurul orei 14:30, a avut loc o primă oprire, la Biserica „Sfânta Treime și Sfinții Martiri Brâncoveni” din Gherla, unde participanții au fost întâmpinați de protopopul de Gherla – pr. Iulian Paul Isip și de alți tineri din Asociația Tinerilor Creștini Ortodocși Gherla și Liga Tinerilor Creștini Ortodocși din Dej și Beclean, precum și alți tineri din județul Bistrița-Năsăud, care s-au alăturat grupului de pelerini. Aici, participanții au primit binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei. Ierarhul le-a adresat un cuvânt de învățătură, a apreciat jertfa și râvna lor și a evidențiat faptul că pelerinajul este un mijloc de misiune și de propovăduire a credinței.

Apoi, a început parcurgerea ultimilor șapte kilometri, făcându-se un mic popas și la Mănăstirea „Sfinții 40 de Mucenici” – Memorialul Gherla, situată pe Dealul Cărmidăriei, lângă cimitirul anonim – cu gropi comune – al deținuților politici din perioada comunistă. Astfel, în cimitirul deținuților politici a fost oficiată o slujbă de pomenire pentru toți cei care, în timpul regimului comunist, și-au sacrificat viața în numele libertății și al credinței strămoșești.

Pelerinii au ajuns la Mănăstirea Nicula în jurul orei 18:00, fiind așteptați de viețuitoarii așezământului monahal. După ce s-au închinat la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului cu Pruncul Iisus, aceștia au participat la slujba Vecerniei cu Litie. La finalul slujbei, protopopul de Gherla, preotul Iulian Paul Isip, a rostit un cuvânt de învățătură. Seara s-a încheiat cu agapa frățească oferită de obștea Mănăstirii Nicula și cu întoarcerea pelerinilor la casele lor.

Pelerinajul a fost organizat de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, în colaborare cu Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, Colegiul Ortodox „Mitropolitul Nicolae Colan” din Cluj-Napoca și Asocia-

țiile de tineret din județul Cluj: Asociația Studenților Creștin Ortodocși Români (ASCOR) – filiala Cluj-Napoca, Asociația Tinerilor Creștini Ortodocși Români (ATCOR) Cluj, Liga Studenților Cluj, Asociația „Prietenii Bisericii Studenților” din Cluj-Napoca, Asociația Elevilor din Cluj, Asociația Tinerilor Creștini Ortodocși Gherla și Liga Tinerilor Creștini Ortodocși din Dej și Beclean.

Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin, sărbătorit în localitatea natală, la 300 de ani de la trecerea la Domnul

Darius Echim

In Duminica a 4-a din Postul Mare (a Sfântului Ioan Scărarul), 14 aprilie 2024, zi în care este pomenit și Sfântul Ierarh Pahomie de la Ghedin, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, s-a aflat în mijlocul credincioșilor din Gledin, județul Bistrița-Năsăud, localitatea natală a sfântului, de la a cărui trecere la Domnul s-au împlinit 300 de ani.

Cu prilejul hramului, în biserica parohială „Sfânta Treime” din localitate, Părintele Mitropolit Andrei, înconjurat de un sobor de clerici, a oficiat Sfânta Liturghie. Din sobor au făcut parte: vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Clujului – preotul Dumitru Boca, consilierul eparhial pe probleme de misiune și protocol – arhidiaconul Claudiu Grama, protopopul de Bistrița – preotul Alexandru Vidican, arhim. Andrei Ioniță – slujitor al Catedralei Arhiepiscopale din Roman, preotul paroh Ioan Titieni, precum și alți preoți invitați.

După citirea pericopei evanghelice duminicale, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei le-a adresat celor prezenți un cuvânt de învățătură în cadrul căruia a subliniat faptul că „Sfântul Ioan Scărarul și Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin au fost oameni ai rugăciunii și ai postului”, fiind modele pentru credincioșii de astăzi.

„Puternici au fost Sfântul Ioan Scărarul și Sfântul Pahomie de la Gledin, dar noi suntem deficitari și în ce privește rugăciunea și în ce privește postul. Atât Sfântul Ioan Scărarul, cât și Sfântul Pahomie de la Gledin au fost oamenii rugăciunii și ai postului.... (...) Sfântul Ioan Scărarul, care a scris cartea aceea minunată, *Scara Raiului*, unde dă și o definiție a rugăciunii, simplă, dar eficientă, zice: rugăciunea, după conținutul ei, este însoțirea omului cu Dumnezeu, dar, după lucrarea ei, este susținătoarea lumii. Auziți: rugăciunea ține lumea!”, a spus ierarhul.

Răspunsurile liturgice au fost date de Corul „Sfântul Lavrentie al Cernigovului” al Bisericii Studenților din Campusul Universitar Hașdeu, municipiul Cluj-Napoca, dirijat de Doina Costin. La chinonic, interpreta de muzică populară Cornelia Ardelean Archiudean a interpretat privesne.

Sfințirea Capelei Mortuare

După oficierea Liturghiei, IPS Părinte Andrei a sfințit capela mortuară din localitate. Aceasta a fost edificată în proximitatea bisericii parohiale, cu sprijinul Primăriei Comunei Monor, de care aparține administrativ-teritorial localitatea Gledin.

Pentru întreaga activitate pastorală și administrativă desfășurată în cei 30 de ani de slujire sacerdotală la Gledin, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei i-a acordat Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru clerici preotului paroh Ioan Titieni. Primarului comunei Monor, Ioan Cira, i-a oferit „Gramata Mitropolitană, însoțită de Sfânta Scriptură, cartea de căpătâi a creștinului”. Viceprimarul Gheorghe Moțoc, Dorin Arsinte, Ionela-Ancuța Mătieș, Maria Crina Năsăudean au fost distinși Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”. De asemenea, membrii Consiliului și Comitetului Parohial și alți binefăcători au primit diplome de aleasă cinstire.

La sărbătoarea localității au fost prezenți fiii satului, alături de numeroși localnici și tineri îmbrăcați în straie populare, oficialități locale, județene și centrale, printre care și o delegație din Arhiepiscopia Romanului și Bacăului, condusă de arhim. Andrei Ioniță, slujitor al Catedralei Arhiepiscopale din Roman, care, la finalul Liturghiei, a transmis cuvântul Înaltpreasfințitului Părinte Ioachim, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului, și i-a înmănat parohului Ioan Titieni distincția „Crucea Țării de Jos”, cea mai înaltă distincție a Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului.

Evenimente cultural-artistice și religioase „Sfântul Pahomie – 300 de ani de la trecerea la Domnul”

În perioada 13-14 aprilie, Parohia Ortodoxă Gledin, cu sprijinul voluntarilor Asociației Studenților Creștin-Ortodocși Români (ASCOR) Cluj-Napoca, a organizat mai multe evenimente cultural-artistice și religioase cu prilejul prăznuirii Sfântului Ierarh Pahomie, de la a cărui trecere la Domnul s-au împlinit 300 de ani. De asemenea, au fost aduse spre închinare părțile din moaștele Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț și ale Sfântului Ierarh Nectarie.

Manifestările au debutat sâmbătă, 13 aprilie, de la ora 11:00, cu ediția a IX-a a Concursului de creație și interpretare „Sfântul Pahomie de la Gledin”, organizat de Școala Gimnazială „Paul Tanco” din Monor. Elevii înscriși la concurs au prezentat creații literare și plastice pe teme religioase, dar au interpretat și privesne. Tema concursului din acest an a fost „Lumină lină”.

În continuare, de la ora 16:00, a avut loc a X-a ediție a Colocviilor de la Gledin, cu tema „Sfântul Pahomie – 300 de ani de la trecerea la Domnul”, ediția din acest an fiind dedicată persoanelor vârstnice și dascălilor din zona Văii Șieului. Au conferențiat: pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, cadru universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și pr. Ioan Pinte, directorul Bibliotecii Județene „George Coșbuc” Bistrița-Năsăud. Moderatorul întâlnirii a fost pr. Ciprian Negreanu, duhovnicul ASCOR Cluj-Napoca.

De la ora 18:00, în biserica din sat, a fost oficiată Taina Sfântului Maslu, iar de la ora 19:00, Corul „Sfântul Lavrentie al Cernigovului” al Bisericii Studenților din Campusul Universitar Hașdeu, municipiul Cluj-Napoca, a susținut un recital de muzică religioasă specifică perioadei prepascale.

Manifestările au culminat duminică, 14 aprilie, în ziua de prăznuire a Sfântului Ierarh Pahomie, cu Sfânta Liturghie arhierască.

Scurtă biografie

Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin, Episcopul Romanului, s-a născut în anul 1674, în satul Gledin, comuna Monor, județul Bistrița-Năsăud. A intrat de tânăr ca frate la Mănăstirea Neamț, apoi l-a cunoscut la Lavra Pecerska pe Sfântul Dimitrie al Rostovului, căruia i-a devenit ucenic. În 1706 s-a întors la Mănăstirea Neamț, alegând ulterior sihăstria într-o pădure din munți. A păstorit Episcopia Romanului. Întors la Lavra Pecerska, a murit în 14 aprilie 1724, după ce a îmbrăcat marea schimă. A fost canonizat de Biserica Ortodoxă Română la data de 14 aprilie 2007, la propunerea Mitropolitului Bartolomeu Anania.

Scurt istoric

Biserica actuală din Gledin, cu hramul „Sfânta Treime”, a fost edificată între anii 1987-1998, iar piatra de temelie a fost pusă la data de 31 august 1987, paroh fiind preotul Nicolae Feier. Lăcașul a fost sfințit la data de 8 iunie 1998, de către vrednicul de pomenire Mitropolit Bartolomeu Anania.

Din anul 1994, Parohia Ortodoxă Gledin este păstorită de preotul paroh Ioan Titieni, care desfășoară numeroase activități culturale și social-filantropice, printre care amintim: Colocviile de la Gledin, precum și construirea Centrului rezidențial pentru persoane vârstnice „Sfânta Ana”, aflat în proximitatea bisericii, care a fost sfințit la data de 14 aprilie 2019, de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

Hrisov (de Paști)

Eugen Adrian Truța

u vrerea Tatălui, cu ajutorul Fiului și cu împreună-lucrarea Duhului Sfânt, sfințitu-s-a acest univers cu hramul „Sfânta Treime”, în anii Domnului Iisus Hristos, luna Nissan, ziua 14.

Locașul de cult care cuprinde toată plinătatea cosmosului a fost edificat la începutul vieții și a timpului prin purtarea de grijă a Preasfintei Treimi: Tatăl prin Fiul în Sfântul Duh. Acesta cuprinde întreg orizontul material și spiritual, accesibil cunoașterii umane, care, în ciuda faptului că nu a fost explorat până în cele din urmă hotare ale creației, este deschis altor și altor descoperiri finite.

Arhitectura cuprinde taine inefabile pe care înțelepți ai lumii, poeți, preoți, profeți, arhierei și însuși Cuvântul Întrupat le-au descoperit într-o ordine crescătoare, ultima și cea mai importantă revelație fiind aceea a lui Hristos, *Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, iar nu făcut.*

Planul din veci al acestui edificiu a urmărit îndeaproape marea dragoste de oameni a Mântuitorului Iisus care, prin înomenire, S-a dat pe sine răstignirii pentru restaurarea umanității. Jertfa aceasta, sub semnul Sfintei Cruci și pe sfânta cruce, nu are echivalent în lumea noastră, întrucât, prin unicitatea ei și prin deplina ei libertate, a redat întregului cosmos lipsa de necesitate ce caracteriza starea paradisiacă a primilor oameni. Tineri, frumoși, sănătoși și nemuritori vom redeveni doar prin accederea în grădina cea preafrumoasă a Raiului. Intrarea în această Împărăție a vieții înnoite și înnoitoare se face prin Sfântul Botez și se continuă prin Sfintele Taine în nădejdea învierii morților, după cum „Hristos a înviat din morți, fiind începătură a celor adormiți” (I Corinteni 15, 20).

Socotind că toate acestea sunt bineplăcute lui Dumnezeu și oamenilor, cu fiască dragoste, Noi, chipuri ale lui Hristos, arhierei și credincioși deopotrivă, vlădica Țandrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului, precum și poporul credincios al potirului, am sfințit acest *univers* cu hramul „Sfânta Treime”, prin Sfânta Liturghie, azi 14 Nissan, de Sfintele Paști din anii Domnului Iisus Hristos, înconjurați de un sobor de preoți, diaconi și mireni, în zilele de rodnică păstorie ale Preafericirii Sale Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Înscrie, Doamne, în cartea vieții pe ostenitorii și închinătorii acestei sfinte biserici!

Semnează, întreg poporul cel binecredincios și de Hristos iubitor.

† BENEDICT Bistrițeanul EPISCOP-VICAR AL ARHIEPISCOPIEI VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Aprilie 2024

1 aprilie

Program de lucru la birou.

2 aprilie

În sala de ședințe a Centrului Cultural „Sfântul Ștefan cel Mare” de la Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” din Nicula, Protopopiatul Gherla, susține prelegerea intitulată „Zece indicii pastorale la Sfinții Varsanufie și Ioan”, în cadrul cursurilor duhovnicești pentru clericii din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

Participă la ședința de lucru a Departamentului Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

3 aprilie

Program de audiențe la birou.

În Paraclisul „Sfinții Trei Ierarhi” de la Colegiul Ortodox „Mitropolitul Nicolae Colan”, slujește Liturghia Darurilor mai înainte sfințite. Rostește un cuvânt de învățătură.

4 aprilie

La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, predă studenților din anul III cursul și seminarul de „Spiritualitate Ortodoxă (I)”.

Face o vizită pe șantierul Centrului de îngrijiri paliative pediatrice „Sfântul Hristofor” din localitatea clujeană Sânnicoară. Este însoțit de domnul director Ioan Scuturici, inginer de lucrări.

5 aprilie

Înregistrează în mediul online pentru portalul ortodox „Doxologia.ro”, emisiunea „Grija față de cei bolnavi și suferinzi - mărturii și experiențe pastorale”.

Program de audiențe la birou.

Slujește Liturghia Darurilor mai înainte sfințite și predică în Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” de la Mănăstirea Mihai-Vodă, Protopopiatul Turda.

Are o intervenție concluzivă la conferința de liturgică online „The western expression of Orthodoxy” – Liturgical Matters, organizată de Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

6 aprilie

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscopul Alba-Iuliei, participă la Simpozionul „Medicină pentru trup și suflet”, desfășurat la Mănăstirea „Sfântul Pantelimon” din Oașa, Protopopiatul Sebeș, și susține conferința cu titlul: „Zece principii filocalice la Sfântul Isaac Sirul pentru sănătatea sufletului”.

7 aprilie

În Duminica a III-a din Post, a Sfintei Cruci, săvârșește Sfânta Liturghie și predică în Biserica „Sfântul Mina” din cartierul clujean Bună Ziua. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Ciui, Protopopul de Cluj II.

Pe culmea cea mai înaltă din apropierea localității Bucea, oficiază slujba de sfințire a Crucii – monument, ridicată de comunitatea parohială din comună. Rostește un cuvânt de învățătură. Din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei, oferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru clerici preotului paroh Mircea Dejeu și Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin” domnului inginer Marius-Mircea Ilea, coordonatorul lucrării. Este însoțit de PC Pr. Dan Lupușan, Protopopul Huedinului.

8 aprilie

La Mănăstirea „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Parva, Protopopiatul Năsăud, participă la deschiderea cursurilor de îndrumare duhovnicească pentru clericii din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. Susține comunicarea „Zece indicii pastorale la Sfinții Varsanufie și Ioan”. La Casa de Cultură a studenților „Dumitru Fărcaș” din Cluj-Napoca participă la piesa de teatru „Străini în noapte”.

9 aprilie

Face o vizită, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului, la Mănăstirea „Sfânta Elisabeta” din Cluj-Napoca.

La sediul Facultății de Teologie Reformată și Muzică din cadrul Universității Babeș-Bolyai, participă la prezentarea și lansarea în limba maghiară a primului volum „Toată vremea-și are vreme” (Az időnek is idő kell), semnat de Înaltpresfințitul Părinte Calinic Argeșeanul și tradus în limba maghiară de preotul ortodox Rafail Lukács.

Seara, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, în locația „Book Corner Librarium” din Cluj-Napoca, participă la evenimentul lansării volumului „Frate Calinic... Ioan Alexandru către Calinic Argeșeanul. Viața din cărți, scrisori și dosare secrete”, apărută la Editura Școala Ardeleană.

10 aprilie

În Aula Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca participă la prezentarea și lansarea cărții „Frate Calinic... Ioan Alexandru către Calinic Argeșeanul. Viața din cărți, scrisori și dosare secrete”. Rostește un cuvânt evocator.

Slujește Liturghia Darurilor mai înainte sfințite și rostește predica în Paraclisul „Sfântul Nicolae” al Facultății de Teologie Ortodoxă.

Face o vizită, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic Argeșeanul, la Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” de la Nicula, Protopopiatul Gherla. Oficiază alături de Înaltpreasfinția Sa o slujbă de pomenire la mormântul poetului Ioan Alexandru din cimitirul mănăstirii.

11 aprilie

La sediul Protopopiatului Huedin, din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei, asistă la oficierea slujbei de Te Deum și prezidează conferința preoțească de primăvară. Este însoțit de PC Pr. Conf. univ. dr. Adrian Podaru, invitatul permanent pentru a conferința în această sesiune de primăvară.

12 aprilie

La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, predă studenților din anul III cursul și seminarul de „Spiritualitate Ortodoxă (I)”.

Program de audiențe la birou.

Face o vizită pe șantierul Centrului de îngrijiri paliative pediatrice „Sfântul Hristofor” din localitatea clujeană Sânnicoară și la depozitul logistic farmaceutic „Dona” din Apahida. Este însoțit de domnul director Ioan Scuturici, inginer de lucrări.

Seara, slujește Liturghia Darurilor mai înainte sfințite și predică în Biserica „Sfântul Ioan Botezătorul” din Sângeorz-Băi, Protopopiatul Năsăud.

13 aprilie

La Mănăstirea „Buna Vestire” din Cormaia, Protopopiatul Năsăud, slujește Sfânta Liturghie și parastasul de obște pentru cei adormiți. Rostește la final un scurt cuvânt de folos duhovnicesc.

Seara, în Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din localitatea bistrițeană Unirea participă la Tabăra de muzică bisericească bizantină „Strana străbună”. Adresează un cuvânt concluziv la finalul conferinței „Strana, o chemare pentru toată suflarea”, susținută de lect. univ. drd. Adrian Sârbu. Slujește în continuare Vecernia cu Litie și rostește un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Vidican, Protopopul Bistriței.

14 aprilie

În Duminica a IV-a din Post, a Sfântului Ioan Scărarul, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură pe altarul de vară al Bisericii parohiale „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Unirea, Protopopiatul Bistrița. Este însoțit de PC Pr. Cristian Dragoș, Protopopul Becleanului.

15 aprilie

La Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” de la Nicula, din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei, asistă la oficierea slujbei de Te Deum și prezidează conferința preoțească de primăvară din cadrul Protopopiatului Gherla. Este însoțit de PC Pr. Conf. univ. dr. Adrian Podaru, invitatul permanent pentru a conferința în această sesiune.

Seara, în Sala Mare a Cercului Militar din Cluj-Napoca audiază concertul prepascal „Lumină din lumină” susținut de grupul vocal „Synavlia” din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt ocazional.

16 aprilie

În Biserica „Sfântul Apostol Andrei” din Beclean, din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei, asistă la oficierea slujbei de Te Deum și prezidează conferința preoțească de primăvară din cadrul Protopopiatului Beclean. Este însoțit de PC Pr. Conf. univ. dr. Adrian Podaru, invitatul permanent pentru a conferința în această sesiune de primăvară.

Participă în mediul online la Seminarul de Medicină și Teologie, ediția a XXIII-a cu tema „Teologie și tehnologie: provocări ale postmodernității”. Susține comunicarea: „Durerea, dorința de control și rugăciunea - un posibil raport”.

17 aprilie
La Centrul de îngrijiri paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca, înregistrează o emisiune cu tema pascală pentru postul de televiziune „Look TV”.
Seara, în Biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din cartierul clujean Mănăstur, slujește Denia Canonului cel Mare, utrenia zilei de joi din săptămâna a 5-a a Postului Mare. Rostește la final un cuvânt de folos duhovnicesc.

18 aprilie
La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, predă studenților din anul III cursul și seminarul de „Spiritualitate Ortodoxă (I)”.
În Biserica „Acoperământul Maicii Domnului” de la Mănăstirea Florești, Protopopiatul Cluj II, înregistrează o emisiune cu tema pascală pentru TVR 3.
Seara, slujește Pavcernița în Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” de la Mănăstirea Mihai-Vodă, Protopopiatul Turda, apoi înregistrează un interviu pentru emisiunea „România, te iubesc” difuzată de PRO Tv.

19 aprilie
Face o vizită la Centrul de îngrijiri paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca și la Centrul de îngrijiri paliative pediatrice „Sfântul Hristofor” din localitatea clujeană Sănnicoară. Este însoțit de domnul Alex Dima, reali-

Seara, la opera din Cluj, participă la piesa Tosca. Este însoțit de domnul Cristian Ciurdar.

22 aprilie
Participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.
Seara, la Mănăstirea „Sfântul Gheorghe”-Mirăuți din Municipiul Suceava, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților, întâmpină, alături de un sobor de preoți și diaconi, delegația cu moaștele Sfântului Ioan cel Nou condusă de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Slujește Pavcernița Mare unită cu Litia și rostește un cuvânt de învățătură.

23 aprilie
De sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic Gheorghe purtătorul de biruință, alături de Preasfințitul Părinte Episcop Damaschin Dorneanul, slujește Liturgia Darurilor mai înainte sfințite pe altarul special amenajat din incinta Mănăstirii Mirăuți. Rostește predica intitulată: „Nevoința cea bună”.
Seara, în Biserica „Coroana” din municipiul Bistrița, audiază concertul prepascal de pricesne „Lumina Învierii” ediția a XXIV-a, susținut de interpreți și grupuri de artiști din județul Bistrița-Năsăud. Rostește un cuvânt ocazional.

Directorul Centrului de îngrijiri paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca.
Seara, în Parohia „Sfântul Apostol și Evanghelist Marcu” din localitatea clujeană Florești, slujește Sfânta Taină a Maslului și rostește cuvânt de învățătură, cu ocazia hramului. Este însoțit de PC Pr. Dan Hognogi, Protopopul de Cluj I.
26 aprilie
Program de audiențe la birou.
Seara, slujește Liturgia Darurilor mai înainte sfințite și rostește un cuvânt de folos duhovnicesc în Biserica „Pogorârea Sfântului Duh” din cartierul clujean Grigorescu. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Ciui, Protopopul de Cluj II.

27 aprilie
În Sâmbăta lui Lazăr slujește Sfânta Liturghie și predică la Mănăstirea „Sfinții Ilie și Lazăr” Cristorel, cu ocazia hramului. Este însoțit de PC Pr. Dan Hognogi, Protopopul de Cluj I.
La Paraclisul „Sfinții Trei Ierarhi” de la Colegiul Ortodox „Mitropolitul Nicolae Colan” oficiază Sfânta Taină a Botezului pentru prunca Ana Chiara Buzoianu. Rostește un cuvânt de învățătură.

Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, împreună cu participanți la Pelerinajul pe Jos de la Iclod la Mănăstirea Nicula, în fața Catedralei Mitropolitane din Cluj, 20 aprilie, 2024.

zatorul emisiunii „România, te iubesc”.
Program de audiențe la birou.
Seara, în Biserica „Adormirea Maicii Domnului” de la Mănăstirea Nicula, slujește Denia Acatistului Bunei Vestiri. Rostește la final un cuvânt de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Paul Isip, Protopopul de Gherla.

20 aprilie
Slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive.
Însoțește grupul de pelerini către Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” din Nicula, Protopopiatul Gherla, pornind pe jos din localitatea Iclod (județul Cluj), pelerinaj organizat de ASCOR Cluj-Napoca. Rostește o rugăciune de binecuvântare și un cuvânt de binecuvântare în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, dimineața, la momentul de întâlnire al pelerinilor.
Seara, la Mănăstirea „Sfânta Ana” din Rohia, județul Maramureș, participă la ședința de lucru a Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului.

21 aprilie
În Duminica a V-a din Post, a Sfintei Maria Egipteanca, slujește Sfânta Liturghie alături de arhieriei prezenți la Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia, cu ocazia împlinirii a 30 de ani de slujire episcopală a Preasfințitului Părinte Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmăruului.

24 aprilie
Program de audiențe la birou.
În demisolul Bisericii „Sfântul Proroc Ilie” din Cluj-Napoca, slujește Liturgia Darurilor mai înainte sfințite și rostește predica, cu ocazia hramului, pentru credincioșii aparținători Parohiei misionare a deficienților de auz și vorbire „Sfinții Ilie Iorest și Sava Brancovici”. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Ciui, Protopopul de Cluj II.
În Aula Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, audiază un concert de cântări din perioada Triodului susținut de studenții teologi.

25 aprilie
La Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, predă studenților din anul III cursul și seminarul de „Spiritualitate Ortodoxă (I)”.
În cadrul Târgului de carte „Gaudeamus” Radio România participă, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, la prezentarea și lansarea volumului „Părintele Dumitru Stăniloae și traducerea Filocaliei grecești”, apărut la editura „Renașterea”, avându-l ca autor pe Pr. Lect. univ. dr. Răzvan Perșa, cadru didactic la Facultatea de Teologie Ortodoxă Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de prezentare a cărții.
Face o vizită pe șantierul Centrului de îngrijiri paliative pediatrice „Sfântul Hristofor” din localitatea clujeană Sănnicoară. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Chiorean,

28 aprilie
În Duminica Floriilor, săvârșește Sfânta Liturghie înconjurat de un sobor de preoți și diaconi și rostește predica la Catedrala Mitropolitană „Adormirea Maicii Domnului” din Cluj-Napoca.
La ceas de seară, săvârșește slujba Deniei în Biserica „Sfântul Apostol Andrei” din Beclean încheind programul de întâlniri duhovnicești organizate de Protopopiatul Beclean și Cercul preoțesc Beclean. Rostește un cuvânt de folos duhovnicesc intitulat „Evanghelia nu lucrează”.

29 aprilie
Participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.
Face o vizită la Centrul de îngrijiri paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca. Oficiază slujba Parastasului pentru pacienții trecuți la Domnul în luna aprilie. Rostește un cuvânt ocazional.
Seara, oficiază slujba Deniei din Sfânta și Marea Marti și rostește un scurt cuvânt de învățătură în Biserica „Soborul Maicii Domnului” din cartierul clujean Făget.

30 aprilie
Seara, oficiază slujba Deniei din Sfânta și Marea Miercuri și rostește un scurt cuvânt de învățătură în Biserica „Sfântul Gheorghe” din cartierul clujean Grigorescu.

A consemnat **Arhid. Sergiu Iustin Pop**, *secretar de cabinet*

† **ANDREI**
MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI
SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.
În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.
În fiecare **miercuri** și **vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Aprilie 2024

1 aprilie

Prezidează conferința de primăvară/vară cu preoții din protopopiatul Dej. În Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” (parohi: Pr. Gavril Ioan Gretinuc și Pr. Iuliu Teodor Leach), asistă la slujba de Te-Deum, iar în sala de ședințe a protopopiatului, rostește un cuvânt duhovnicesc.

La „Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului” de la Nicula, protopopiatul Gherla, participă la deschiderea primei serii din anul 2024 a Cursurilor de Formare Duhovnicească. În biserica mare, asistă la slujba de Te-Deum, iar în sala de ședințe a Centru-lui Cultural „Sfântul Voievod Ștefan cel Mare”, rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. Prof. Adrian Podaru de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

2 aprilie

Prezidează conferința de primăvară/vară cu preoții din protopopiatul Năsăud. În Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” (parohi: Pr. Florin Rusu și Pr. Lucian Greab), asistă la slujba de Te-Deum, rostește un cuvânt duhovnicesc și îl hirotessește într-un protoiereu al locului pe PC Pr. Ovidiu Ioan Sermeșan de la Biserica „Sfântul Ioan Botezătorul” din Năsăud. În sala de ședințe din incinta sediului protopopesc, rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. Prof. Adrian Podaru de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

La Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, prezidează ședința de lucru a Consiliului Profesorat. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

3 aprilie

Cu prilejul împlinirii a 174 ani de la înființarea Jandarmeriei Române, pe platoul din fața Centrului de Cultură Urbană „Casino”, din Parcul Central din Cluj-Napoca, participă la ceremonialul religios și cultural organizat cu acest prilej. Oficiază o slujbă de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc. Domnului comandant, colonel Claudiu Gabriel Fecete, îi conferă Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”. Este însoțit de PC Pr. militar Radu Procopie Cotuțiu.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Pavcernița Mare și rostește un cuvânt de învățătură.

4 – 8 aprilie

Face o vizită în Austria, în vederea participării la ședința anuală a Academiei Europene de Științe și Arte. Vineri, 5 aprilie, vizitează bisericile istorice din centrul vechi al orașului Salzburg. Sâmbătă, 6 aprilie, în aula mare a Universității din Salzburg, participă la ședința de lucru a Academiei. În după-amiaza zilei face o vizită la vestita Abație Benedictină de la Melk. Duminică, 7 aprilie, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Serafim al Germaniei, Europei Centrale și de Nord, slujește Sfânta Liturghie în mijlocul Comunității Ortodoxe Române din Krems. Rostește cuvântul de învățătură. Acordă părintelui paroh Cezar Marksteiner – Ungureanu distincția „Crucea Arhiepiscopală”. Luni, 8 aprilie, vizitează Domul din Szeged și biserica ortodoxă

sărbă din orașul de pe malul Tisei din Ungaria. Este însoțit de domnul Prof. Nicușor Turcan, cadru didactic al Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

9 aprilie

Prezidează conferința de primăvară/vară cu preoții din protopopiatul Turda. În Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” (parohi: Prot. Alexandru Rus și Pr. Grigorie Marchiș), asistă la slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt de învățătură, iar în sala de ședințe a protopopiatului rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. Prof. Adrian Podaru de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

Îl primește la reședință pe Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului.

La sediul Facultății de Teologie Reformată și Muzică din Cluj-Napoca, participă la momentul festiv al lansării primului volum „Toată vremea-și are vreme” (Az időnek is idő kell), semnat de ÎPS Părinte Calinic al Argeșului și Muscelului și tradus în limba maghiară de preotul ortodox Rafail Lukács. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

La Book Corner Librarium din Cluj-Napoca, participă la momentul festiv al lansării volumului „Frate Calinic...Ioan Alexandru către Calinic Argeșanul. Viața din cărți, scrisori și dosare secrete”, ediție îngrijită de Adrian Alui Gheorghe. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Adrian Eugen Truța, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, oficiind dumnezeiasca Liturghie în biserica din Gledin, protopopiatul Bistrița, cu prilejul sărbătoririi Sfântului Ierarh Pahomie de la Gledin, duminică, 14 aprilie, 2024.

10 aprilie

În capela Seminarului Teologic din Cluj-Napoca, (slujitor: Arhim. Samuel Cristea), săvârșește Sfânta Liturghie a Darurilor mai Înainte Sfințite și rostește cuvântul de învățătură.

11 aprilie

La Mănăstirea „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Țara Năsăudului, în încheierea celei de-a doua serii a Cursurilor de Formare Duhovnicească, predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă.

La sediul postului de televiziune AS Tv din Bistrița, la împlinirea a 25 ani de la înființare, rostește o rugăciune de mulțumire și rostește un cuvânt duhovnicesc.

În biserica din Romuli, protopopiatul Năsăud (paroh: Pr. Nicolae Țirgovet), oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, Dumitru Cîmpan, tatăl maicii starețe Teodora de la Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” de la Florești, protopopiatul Cluj II. Rostește un cuvânt de mângâiere.

În Biserica „Sfânta Treime” din Dej (parohi: Pr. Nicolae Muntean și Pr. Adrian Ioan Bolog), participă la Concertul de Pricesne organizat cu prilejul lansării CD-ului „Veniți, creștini, la rugăciune!” a interpretei Ioana Breda Morar. Rostește un cuvânt de învățătură.

12 aprilie

Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În capela mortuară din Cimitirul Central din Cluj-Napoca, oficiază o slujbă funebră la căpătâiul adormitului întru Domnul, Cornel Udrea, om de radio și televiziune. Rostește un cuvânt de mângâiere.

Se reculege, preț de câteva clipe, la mormântul părintelui Ioan Buiu din Cimitirul Central din Cluj-Napoca. Oficiază o scurtă slujbă funebră.

13 aprilie

În biserica mare a Mănăstirii „Sfinții Împărați Constantin și Elena” de la Dobric, protopopiatul Beclean, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În sala de ședințe a mănăstirii de la Dobric, participă la momentul festiv al lansării volumului aniversar „Maica Veronica, la împlinirea a 60 ani de viață”. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

14 Aprilie (Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin)

În biserica din Gledin, protopopiatul Bistrița, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

Oficiază slujba de sfințire a noii Capele Mortuare din Gledin. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Conferă părintelui paroh, Ioan Titieni, Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru clerici. Domnului

Ioan Cira, primarul comunei Monor, îi acordă „Gramata Mitropolitană însoțită de Sfânta Scriptură, cartea de căpătâi a creștinului”. Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin” îl conferă domnului viceprimar Gheorghe Moțoc, doamnei Maria Crina Năsăudean, doamnei Ionela – Ancuța Mătieș și domnului Dorin Arsinte.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia, Pavcernița Mică și rostește o cateheză. Hirotessește într-un duhovnic pe PCuv. Ierom Serafim Donca de la Mănăstirea „Sfânta Treime” de la Sopor de Câmpie, protopopiatul Turda, pe PC Pr. Radu – Mircea Moldovan de la parohia Măgoaja, protopopiatul Dej și pe PC Pr. Petru Adrian Ostaș de la pa-

rohia Pădureni, protopopiatul Cluj I.

15 aprilie

Face o vizită pe șantierul Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei” de pe Calea Turzii, din Cluj-Napoca. Este însoțit de PCuv. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie.

16 aprilie

Participă, on-line, la deschiderea celei de-a XXIII-a ediție a Seminarului de Medicină și Teologie, cu tema „Teologie și Tehnologie: provocări ale postmodernității”, organizat de domnul profesor Mircea Gelu Buta din Bistrița. Rostește o rugăciune de binecuvântare și un cuvânt duhovnicesc.

În biserica din Măhal, protopopiatul Gherla, oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Xenia, fiica părintelui paroh Onișor Gabriel Cîmpean. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Biserica „Sfântul Apostol Toma” din cartierul clujean Mărăști (parohi: Pr. Dănuț Goga și Pr. Marius Dan Goga), oficiază Taina Sfântului Maslu și rostește un cuvânt de învățătură. Acordă distincția „Crucea Transilvană” domnului Matei Ioan Miko.

17 aprilie

În Amfiteatrul „Prof. Dr. Sergiu Duca” din incinta Institutului de Gastroenterologie și HeHepatologie „Octavian Fodor” din Cluj-Napoca (Clinica Chirurgie III) (preot de slujire caritativă: Pr. Gheorghe Daniel Puian), participă la evenimentul ce marchează lansarea Programului național de transplant hepatic la Cluj-Na-

✚ poca. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de PC Pr. Cornel Gheorghe Copean, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Denia Canonului celui Mare al Sfântului Andrei Criteanul și rostește un cuvânt de învățătură.

18 aprilie

Primește la reședință delegația Bisericii Anglicane din Rwanda, condusă de Rev. Dr. Jered Kalimba, Episcop și reprezentant legal al EAR Shyogwe Diocese.

În sala mare a Casei de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca, participă la Conferința Internațională „ALEG” cu tema „Pericolele consumului de droguri și rolul relației părinte – copil”. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

19 aprilie

Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

La Căminul Cultural din Jucu de Mijloc, protopopiatul Cluj I (paroh: Pr. Marius Focșanu), participă la cea de-a III-a ediție a Simpozionului Internațional „Esențe Românești”, cu tema „Modernism și tradiție în învățământul românesc – Confluențe”. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În curtea Școlii Gimnaziale din Jucu de Sus, la bustul lui George Barițiu, oficiază o slujbă de pomenire și rostește un cuvânt de învățătură.

Îl primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Teofil de Iberia, Episcopul vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei și Portugaliei.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Denia Acatistului Bunei Vestiri și rostește un cuvânt de învățătură. Oficiază slujba Tunderii în monahism pentru părintele Grigorie Foltș, duhovnicul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca și pentru părintele Iosif Floriștean, directorul bibliotecii facultății. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

20 aprilie

În biserica din Geaca, protopopiatul Gherla, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Acordă părintelui paroh Horea – Niculae Baci Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru clerici. Domnului primar Sofronie Mihail Moldovan îi acordă distincția „Crucea Transilvană” pentru mirenii, iar domnului Ioan Miron îi conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru mirenii.

Oficiază slujba de sfințire a noii Capele Mortuare din Geaca. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Darius Echim, corospondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În Biserica „Sfinții Martiri Brâncoveni” din Gherla (parohi: Prot. Iulian Paul Isip și Pr. Iustinian Săvărășan), îi întâmpină pe tinerii aflați în tradiționalul pelerinaj pe jos de la Iclod la Mănăstirea Nicula. Oficiază o slujbă de binecuvântare și rostește un cuvânt duhovnicesc.

La Mănăstirea „Sfânta Ana” de la Rohia, județul Maramureș, se întâlnește cu PS Părinte Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmarului, Preasfințitul Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, Preasfințitul Părinte Paisie Sinaitul, Episcop vicar Patriarhal, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiereu vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului.

În sala de ședințe a Mănăstirii Rohia, prezidează ședința de lucru a Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Adrian Eugen Truța, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

21 aprilie

Cu prilejul împlinirii a 30 ani de la hirotonia întru arhiereu a Preasfințitului Părinte Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmarului, pe altarul de vară al Mănăstirii „Sfânta Ana” de la Rohia, județul Maramureș, în sobor de arhierei, slujește Sfânta Liturghie, rostește cuvântul de învățătură, iar la final rostește un cuvânt de felicitare.

În Biserica „Sfânta Vineri” din Zalău, împreună cu Preasfințitul Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, participă la ceremonia de acordare a Titlului de „Cetățean de Onoare al județului Sălaj”, domnului profesor Ioan Aurel Pop, Președintele Academiei Române. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Vecernia, Pavcernița Mică și rostește o cateheză.

22 aprilie

În biserica din Berința, județul Maramureș, oficiază slujba înmormântării pruncului nevinovat Efrem Ciprian Lupescu. Rostește un cuvânt de mângâiere.

Îl primește la reședință pe domnul Ministru Ciprian Olinici, secretar de stat pentru culte în Guvernul României.

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei, înconjurat de PS Părinte Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmarului, Preasfințitul Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, Preasfințitul Părinte Paisie Sinaitul, Episcop vicar Patriarhal, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, și Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiereu vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, preoți și de credincioși, cu prilejul împlinirii a 30 ani de la hirotonia întru arhiereu a Preasfințitului Părinte Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmarului, în fața altarului de vară al Mănăstirii „Sfânta Ana” de la Rohia, județul Maramureș, 21 aprilie 2024.

23 Aprilie (Sfântul Mare Mucenic Gheorghe)

Cu prilejul hramului, în biserica parohiei Sângeorz-Băi II (paroh: Pr. Paul Gavrilăoie), slujește Sfânta Liturghie a Darurilor mai Înainte Sfințite și rostește cuvântul de învățătură.

Oficiază slujba de binecuvântare a noii Capele Mortuare din Sângeorz-Băi. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” domnului primar Cătălin Bota. Este însoțit de domnul ministru secretar de stat Ciprian Olinici.

Îl primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor.

24 Aprilie (Sfânta Cuvioasă Elisabeta)

Cu prilejul hramului, pe o scenă special amenajată în curtea mănăstirii din cartierul clujean Becas, slujește Sfânta Liturghie a Darurilor mai Înainte Sfințite și rostește cuvântul de învățătură.

Oficiază slujba Punerii Pietrei de temelie pentru noua biserică a Mănăstirii „Sfânta Elisabeta” din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În capela Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, asistă la Concertul de cântări din perioada Triodului, susținut de corurile și grupurile vocale din cadrul instituției de învățământ. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

25 aprilie

În cadrul Târgului de Carte „Gaudeamus” din Piața Unirii, din Cluj-Napoca, participă la momentul festiv al lansării volumului „Părintele Dumitru Stăniloae și traducerea Filocaliei Grecești

– Surse, Colaboratori și Receptare”, a Părintelui Lect. Dr. Răzvan Perșa de la Facultatea de Teologie. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. Cornel Gheorghe Copean, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

La Centrul de Cultură Urbană „Casino” din Parcul Central, din Cluj-Napoca, participă la evenimentul cultural „Cu Hristos pe drumul Crucii”, concert prepaschal organizat de Fundația „Transilvania Leaders”. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. Cornel Gheorghe Copean, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

26 aprilie

Predă cursul de Spiritualitate Ortodoxă studenților din anul IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

27 Aprilie (Sâmbăta Sfântului Lazăr)

Oficiază slujba de binecuvântare a noii biserici din Cimitirul Eparhial „Sfântul Lazăr” de pe Calea Turzii, din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de felicitare.

În Biserica „Sfântul Lazăr” din cimitirul eparhial, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotessește întru sachelar pe părintele slujitor Florin Ionuț Mărginean. Oficiază slujba Parastasului de obște.

În localitatea Jucu de Sus, protopopiatul Cluj I (paroh: Pr. Marius Vasile Abrudan), participă la momentul festiv al inaugurării punctului de lucru al Inspectoratului Județean pentru Situații de Urgență. Oficiază slujba de binecuvântare a noului sediu și cea de sfințire a mașinilor de intervenție. Rostește un cuvânt de învățătură. Acordă domnului primar Valentin Dorel Pojar „Certificatul eparhial de cititor”.

În localitatea Bistrița, conduce tradiționala Procesiune de Florii pe străzile din centrul municipiului. În curtea Bisericii „Sfinții Trei Ierarhi” (parohi: Pr. Ioan Pinteș și Pr. Ștefan Borodi), oficiază slujba de sfințire a stâlpărilor, iar la finalul pelerinajului, în curtea Bisericii „Intrarea în Templu a Maicii Domnului”, slujește Vecernia Mare cu Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

28 Aprilie (Intrarea Domnului în Ierusalim)

Cu prilejul hramului, în Biserica „Intrarea în Ierusalim a Domnului” din Florești (paroh: Pr. Sebastian Rusu), slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană din Cluj Napoca, la ceas de seară, slujește Denia din Sfânta și Marea Zi de Luni. Rostește o cateheză.

29 Aprilie (Sfânta și Marea Zi de Luni)

Transmite, prin intermediul presei, mesajul de Sfintele Paști către clericii și credincioșii din eparhie.

La ceas de seară, în Biserica „Sfântul Ioan Teologul” din cartierul clujean Grigorescu (paroh: Pr. Călin Matei Popovici), slujește Denia din Sfânta și Marea Zi de Marți. Rostește un cuvânt de învățătură.

30 Aprilie (Sfânta și Marea Zi de Marți)

În curtea Centrului Eparhial, împarte darurile pentru Sfintele Paști persoanelor aflate în evidența sectorului misionar-social al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului (coordonator: Dl. Cons. Liciniu Câmpean). Rostește un cuvânt duhovnicesc.

La ceas de seară, în Biserica „Sfântul Ioan Botezătorul” din cartierul clujean Mărăști (parohi: Pr. Nelu Hales și Pr. Adrian Podaru), slujește Denia din Sfânta și Marea Zi de Miercuri. Rostește un cuvânt de învățătură.

A consemnat Arhid. Claudiu-Ioan Grama

Preotul multiconfesional

Prof. univ. dr. Mircea Gelu Buta

Trăim într-o lume otrăvită de rațiune pe care unii o numesc postcreștină. Vedem că Viața Liturgică a creștinătății care a sfințit de-a lungul timpului toate elementele vieții, inclusiv forumul public, a fost marginalizată fiind redată laicului. În spațiul public din America de Nord și Europa de Vest, creștinismul a fost privatizat ajungând să nu mai aibă un rol decizional în viața publică. Astfel, angajamentele morale și metafizice ale societății bazate pe înțelegerile creștinismului au fost transformate într-un articulat bazat pe ipotezele unei social democrații laice. Această secularizare a discursului public are implicații profunde pentru bioetica generală acceptată în mare parte de preoții spitalelor care ridică pretenții să primească un statut recunoscut de spital, cu spațiu de birou și salariu, dar și să fie incluși în echipele medicale. În schimbul unor astfel de pretenții, spitalele ca instituții încearcă să impună preotului propriile dorințe și reguli.

În activitatea lor, preoții spitalelor se confruntă atât cu scepticismul administratorilor instituției cât și cu a medicilor în ce privesc realitățile spirituale din această viață. În situația creată, preoții sunt tentați să-și justifice activitatea contribuind la: a. Managementul pacientului, ajutându-l pe acesta să-și accepte boala și tratamentul prescris; b. Bunăstarea pacientului prin cultivarea sentimentului de iubire și pace; c. Satisfacția pacientului și familiei prin furnizarea de ritualuri religioase cum ar fi rugăciunea și Sfintele Taine.

În experiența de peste 30 de ani pe care am dobândit-o ca manager de spital, am constatat că unii dintre preoți

au căzut în capcanele pastorației multiconfesionale. Pierzând normativitatea, unii dintre aceștia au fost dispuși să se roage cu pacienții în modul în care ei și-au dorit, recurgând la rugăciuni care nu sunt autentice pentru propria tradiție spirituală. Aceste rugăciuni generice sunt considerate de către Engelhardt ca dăunătoare în sine pentru că ele nu recunosc semnificația angajamentelor confesionale, implicațiile metafizice, soteriologice și de altă natură ale acestora¹. În plus, atitudinea nu provine dintr-un simț al responsabilității preotului față de Dumnezeu, ci mai degrabă are drept scop satisfacerea nevoilor pacientului prin respectarea autonomiei lui. În situația creată, preotul de spital care se află într-o poziție de autoritate morală riscă să se prezinte într-un mod neautentic producând chiar prejudicii sociale, morale, psihologice, spirituale și metafizice rezultate din înșelăciunea din jurul așa-zisei prietenii morale dintre părți. Pacientul este vătămat în măsura în care este înșelat să creadă că cineva cu autoritate morală poate deveni un prieten moral pentru el, când, de fapt, nu este cazul. S-ar putea ca această înșelăciune să fie folosită în unele împrejurări pentru a câștiga încrederea pacientului, cu scopul divulgării anumitor informații pe care le-ar putea împărtăși doar unui prieten moral. În ce privește vătămarea preotului, aceasta s-ar putea produce când folosește rugăciuni contrare propriilor angajamente metafizice².

Nu există un singur creștinism după cum nu există o singură bioetică creștină. Creștinătățile sunt vizibil separate prin diferite lucruri luate de la sine, puncte de

¹ H. Tristram Engelhardt, Jr., *The Dechristianization of Christian Hospital Chaplaincy: Some Bioethics Reflections on Professionalization, Ecumenization, and Secularization*, în *Christian bioethics: Non-Ecumenical Studies in Medical Morality*, Volume 9, Issue 1, 2003, pp. 139–160

² Kornu, K. *Policing the sublime: The metaphysical harms of irreligious clinical ethics*. *Christian Bioethics: Non-Ecumenical Studies in Medical Morality*, Volume 28, Issue 2, 2022, pp. 109–21.

vedere sociale, epistemologice și metafizice care stau la baza situațiilor conflictuale. Aspirațiile culturii Occidentale contemporane centrate pe incluziune și toleranță a dus la crearea noțiunii de Bioetică Creștină non-ecumenică. Totuși vorbele aspre din Evangheliile proclamă: „*Eu sunt Calea și Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine*” (Ioan 14:6) Dacă astfel de pasaje separă creștinii de necreștini, altele dau un impuls prozelitismului: „*Drept aceea, mergeți și învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câteve v-am poruncit eu vouă*” (Matei 28:19-20). Aceste pasaje sunt contrare valorilor culturale contemporane. Din această cauză, pentru a fi împăciuitoare, bioetica creștină non-ecumenică se opune unui ecumenism facil care reduce conținutul moralității creștine la cel mai mic numitor comun.

În situația creată, Biserica Ortodoxă își apără „*exclusivismul*” menținând un puternic simț al ereticului și păstrându-și credința în Duhul Sfânt ca Persoană distinctă, prezentă permanent în lucrarea Lui. De aici și diferența între Liturgia Ortodoxă și cea Catolică. Dacă în prima Domnul se face prezent cu Trupul și Sângele Său prin chemarea Sfântului Duh, în cea Catolică prin cuvintele: „*Luați, mâncați..., Beți dintru acesta toți...*”, nu se afirmă decât o legătură prin amintire și nu prin Duhul Sfânt, între ceea ce s-a făcut la Cina ce de Taină și ceea ce se face acum. În plus, pentru romano-catolici dificultatea înțelegerii bioeticii constă nu doar în accentul său excesiv și continuu asupra rolului rațiunii în noile sale doctrine definitorii, ci și în faptul că epoca postcreștină în care trăim este în bună măsură consecința eșecului post Vatican II³.

³ Christopher Tollefsen, *Non-Ecumenical Ecumenism*, *Christian Bioethics*, 1999, Vol. 5, No. 3, pp. 238–245.

Cursuri de îndrumare duhovnicească pentru clericii din Arhiepiscopia Clujului

Darius Echim

Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului a organizat și-n acest an două sesiuni de cursuri de duhovnicie pentru clericii din cele nouă protopopiate ale Eparhiei, fiind desfășurate sub forma unor colocvii, cu tematică practică și formativă. Prima sesiune de anul acesta, respectiv a XIX-a serie, a avut loc în perioada 1-4 aprilie, la Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” de la Nicula, județul Cluj, iar cea de-a doua sesiune, respectiv a XX-a serie, s-a desfășurat în perioada 8-11 aprilie 2024, la Mănăstirea „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Rebra-Parva, județul Bistrița-Năsăud.

Conform programului, cursurile au început cu un Te Deum și s-au bucurat de prezența Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, și a Preasfințitului Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, care le-au adresat clericilor prezenți cuvinte de învățătură, sfaturi și îndemnuri duhovnicești.

În cele patru zile de curs, clericii cursanți au participat la întregul program liturgic al mănăstirii, au discutat

pe diferite subiecte, dintre care amintim: rolul duhovnicul în societatea de astăzi, importanța spovedaniei și pregătirea pentru spovedanie, raportul dintre spovedanie și împărtășanie, spovedania și duhovnicia în cazuri speciale din punct de vedere religios-moral și psihic, moduri de abordare a penitențului în funcție de categoriile social-morale: tânăr, bătrân, familist, șomer, împătimit etc. În același timp, cursanții au avut parte și de o serie de discuții practice inițiate de diferiți duhovnici, preoți profesori de la școlile teologice clujene și alți invitați speciali. Anul acesta, comunicări au susținut următorii invitați: exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului – arhimandritul Dumitru Cobzaru, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca – arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, eclesiarhul Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca – arhim. lect. univ. dr. Simeon Pintea, care este și cadru universitar al facultății de teologie, duhovnicul Colegiului Ortodox „Mitropolitul Nicolae Colan” din Cluj-Napoca – arhim. prof. Samuel Cristea și directorul Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic al Universității Babeș-Bolyai din

Cluj-Napoca – conf. univ. dr. Cătălin Glava, în calitate de invitat special al acestor cursuri de duhovnicie.

Cursurile au loc de două ori pe an și se adresează clericilor din cele nouă protopopiate ale Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, de pe raza județelor Cluj și Bistrița-Năsăud, fiind coordonate de consilierul administrativ bisericesc – preotul Cristian Baciș și de consilierul cultural – preotul Cornel Copean.

Scopul cursurilor de duhovnicie este să construiască un dialog între duhovnici și preoții cursanți pe subiecte de mare importanță pentru misiunea pastorală.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:

IPS Arhiepiscopul și Mitropolitul ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:

PS Episcopul-vicar BENEDICT BISTRIȚEANUL

Membri:

Consilier cultural Pr. dr. CORNEL COPEAN,
Arhim. prof. univ. dr. TEOFIL TIA, Pr. lect. dr. LIVIU VIDICAN-MANCI

Director:

Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editoria Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:

Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea-Gelu Buta, Darius Echim,
Arhid. Claudiu Ioan Grama, Protos. Maxim (Morariu),
Nicoleta Pălimaru, Elena Pârvu,
Arhid. Sergiu Iustin Pop, Pr. Stelian Tofană,
Eugen Adrian Truța.

Poezia purtătoare de Înviere

Maria Fărcaș

Rebuie să recunosc că nu mi-a venit ușor să încep să scriu aceste rânduri, în primul rând, pentru că mă speria ideea de a scrie despre *Înviere*. Chiar și acum, când am început deja să îmi înlănțuiesc ideile și să le aștern propriu-zis în scris, nu simt că aș mai avea ceva de spus sau de nuanțat în legătură cu această taină a tainelor, care este de nepătruns în esența ei, de nescris și de nezis, ci de trăit și de asumat. Învierea nu ar trebui să fie un eveniment, ci o stare de fapt a lucrurilor, bucuria care să lumineze a fi-ul cotidian. Îmi e greu să vorbesc despre ce este Învierea, despre ce înseamnă, despre ce schimbă și lasă în fiecare dintre noi, la modul general. Mă confrunt cu această greutate care se traduce printr-o formă de teamă, și anume teama că orice aș putea să spun vreodată legat de Înviere va fi insuficient, mic și puțin.

Am credința că o asemenea stare, pentru că putem vorbi despre Înviere ca fiind o stare a lucrurilor, natura fapturii recuperate din cădere, poate fi scrisă doar ca poezie. Doar ceva din taina metaforei și a poeziei ar putea să redea, parțial, deplinătatea bucuriei Învierii. Discursul cotidian, banal are, desigur, o încărcătură autentică, o sinceritate pe care poezia, în aparență prețioasă, nu o poate reda, dar

nu are capacitatea de a transpune în cuvinte ceea ce nu se poate spune despre această taină. Cred cu tărie că doar metafora poate să redea ceva din misterul acestei trăiri, doar în cuvintele metaforei poate să transpară o fărâmə din Lumina Învierii.

Poate că și din cauza formațiunii mele academice, această încercare de text se transformă într-un comentariu despre poezia Învierii. Bineînțeles, un comentariu puternic subiectiv, atât ca metodă de abordare, cât și din perspectiva principiului de selectare al textelor spre care mă aplec. În cele ce urmează, voi discuta despre două texte sau, mai potrivit, corpusuri de texte care nu numai cântă Învierea, ci și îi redau duhul, care poartă în ele ceva din esența și din izvorul dător de viață al Învierii – *Canonul Învierii*, care se află la baza slujbei Utreniei Învierii, și poezia lui Daniel Turcea, la modul general, deși mă voi concentra aici doar pe poezia *Înviere* din volumul *Epifania*. Deși sunt situate la capetele opuse ale timpului, fiecare dintre aceste texte sunt înrăurite de duhul de Viața care izvorăște din mormântul cel gol. Sunt conștientă că nu sunt cazuri izolate în imagografie sau în literatură, dar sunt acut de personale și de vii pentru mine.

Canonul Învierii este atribuit în mod tradițional Sfântului Grigorie de Nazianz și Sfântului Ioan Damaschin. Deși riguroasă în expresie și în densitatea adevărilor și elementelor teologice, această alcătuire nu este lipsită de lirism, de o poetică a sărbătorii și a luminii. Întregul poem este iluminat de „Hristos, Soarele dreptății”, „Soarele cel mai înainte de soare”, care își revarsă Lumina în întreaga lume, acum răscumpărată din boldurile morții. Întreaga cântare este o invitație la bucurie, o împreună alergare cu mironosițele spre mormântul cel cu piatra răsturnată. la fel cum toată istoria a culminat cu Învierea lui Hristos, canonul reunește Noul și Vechiul Testament, reușește să eternizeze în cuvinte și în simțire ziua a opta, „această aleasă și sfântă zi(...)împărăteasă și doamnă, al praznicelor praznic și sărbătoare este a sărbătorilor”. Învierea nu este scrisă în trecut, este ceea ce a început în cea dimineață binecuvântată și va continua până la sfârșitul veacurilor.

Poezia lui Daniel Turcea, deși e cu mult distanțată de momentul alcătuirii Canonului, ca timp și ca stil, poartă în ea aceiași germeni dători de viață care însușesc și cuvintele textului imagografic. Citind textele lui Turcea, rămâi cu impresia că

rândurile și literele sunt străbătute de un soi de adiere harică, că nu este o poezie stearpă, ci una care se alimentează din „Izvorul nestricăciunii care a izvorât din mormântul lui Hristos”. Pentru că ar fi mult prea complex să vorbesc despre întreaga operă a acestui autor, mă voi concentra aici doar pe poezia *Înviere*, pe care o voi cita mai jos:

„nu-i imagine să poată grăi
cer, a-L atinge
e sus o iertare ce-nvinge
deși e o tăcere ce arde
un glas ce începe să vadă
mai viu, mai presus de fire, mai aproape

Soare, mai alb ca o zăpadă
din taină, numai mireasma o gândim
rupe-se litere catapeteasma
acoperământul acesta
asemenea gândurilor ce nu lasă
ochii să vadă,
rupe-se dar,
să privim
puțin, cât e cu puțință,
miezul aprins
al Cuvântului

știu
că nu e tăcere, nu-i glas
nu-s flăcări, uimire
numai iubire, întreită iubire
de-o Ființă
să-i învâluie
sau numai uimire.

iubire neînserată
întreit Sfântă,
în ea Trei strălucind,
subțire adiere,
Iubire, Înviere,
pace adâncă.”

(Înviere, Daniel Turcea)

Aici, poate că mai evident decât în celălalt text, Învierea este codată metaforic, intră în acea zonă a nepătrunsului în care doar un discurs construit pornind de la metaforă poate să pătrundă. Învierea devine o formă de sinestezie absolută, o deplinătate a contrariilor simțurilor, aduce împreună ceea ce era de negândit până atunci. Dacă textul imagografic reușea să îmbine cele două Testamente, în această poezie sunt traduse în duh și în simțire evenimentele concrete din timpul Patimilor și al Învierii („rupe-se litere catapeteasma”). Daniel Turcea reușește să vadă dincolo de cuvintele Evangheliei, le înțelege și le vede printr-o lentilă duhovnicească, le asumă în duh și nu se blochează în forma sau în istoricitatea lor. La fel cum în Canonul Învierii se descrie această continuitate a bucuriei și a sărbătorii, această nouă stare de fapt a lumii, și *Înviere* vorbește tot despre o Înviere continuă, dar o mută într-o zonă a relației personale cu Hristos, propune o reactualizare constantă a moului de a înțelege cum se manifestă „iubirea neînserată/întreit sfântă”. Între cele două texte, accentul se transferă și dinspre raportarea la acest fapt ca la o sărbătoare a Luminii, o bucurie pură și o celebrare a Vieții și a Iubirii, spre raportarea la Înviere ca taină a Liniștii, a Luminii blânde, înmărmurire în fața Iubirii lui Dumnezeu – „Iubire, Înviere, pace adâncă”.

Acestea sunt doar două dintre multele forme pe care Învierea le îmbracă în poezie, deși mi se pare forțat să spun asta, deoarece orice poezie care vrea să scrie Învierea se îmbracă, de fapt, în haina ei luminoasă. Cred că aici, în poezie, se găsește cel mai sincer și mai viu discurs despre această Taină a tainelor, pentru că, la fel cum metaforele se nasc în apropierea prăpăstioasă dintre cuvinte și însușesc complet rândurile, la fel și Învierea s-a născut în prăpastia, care până atunci părea de netrecut, dintre moarte și viață veșnică. Hristos a înviat!

Un profesor universitar american convertit la Ortodoxie

Interviu cu Michael Hatfield realizat de Romina Sopoian

De Michael Hatfield, un profesor universitar din America, l-am cunoscut în timpul unui pelerinaj de câteva zile la Mănăstirea „Sfântul Ioan Botezătorul” din Essex, Anglia. Se afla în pangarul mănăstirii, uitându-se la cărți, când unul dintre noi a intrat în vorbă cu el. Astfel am aflat cine e, de unde vine și care este povestea sa în linii mari. Fiind impresionat de modul în care oameni din colțuri atât de diferite și de îndepărtate ale lumii ajung să audă de Ortodoxie, l-am rugat să ne acorde un interviu. A acceptat cu multă deschidere și cu nădejdea că și alți oameni se vor folosi sufletește citind despre parcursul lui duhovnicesc de până acum. Convertirea lui a venit ca un răspuns la căutarea unei vieți de rugăciune autentice, profunde, care își găsisse odihnă vremelnică în secta quakerilor. Tot între rafturile unei librării, precum în ziua în care l-am întâlnit, Michael a descoperit cartea care avea să-i schimbe viața și înțelegerea – *Filocalia*, călăuză în duh și prezență vie alături de el pe calea Ortodoxiei fiindu-i Sfântul Ioan Maximovici.

- Vă rugăm să vă descrieți puțin. Cum vă numiți, de unde sunteți, cu ce vă ocupați?

- Mă numesc Michael Hatfield. În Anglia sunt multe locuri care se numesc Hatfield, dar în Statele Unite a existat un război foarte celebru între două familii, Hatfield și McCoy. Membrii familiei Hatfield sunt cunoscuți ca feudiști de familie.

Sunt din Port Townsend, Washington. Aparțin de Biserica Ortodoxă „Sfântul Herman al Alaskăi”, din statul Washington, în colțul de nord-vest al Statelor Unite. Locuiesc într-o zonă rurală înconjurată de mare și munți. E foarte frumos acolo. Lucrez în Seattle, care e la vreo două ore distanță, dar eu și familia mea locuim în Port Townsend, care e ca raiul pe pământ.

Sunt profesor de Drept, specializat pe Fiscalitate și Afaceri. În parohia din care facem parte, suntem aproximativ 100 de membri, dintre care în jur de 70 participă la fiecare Liturghie de duminică. Aproape toată lumea este convertită, inclusiv preotul. Avem și câteva femei din Ucraina sau Rusia, dar majoritatea dintre noi provenim din medii protestante.

- Cum ați aflat de Ortodoxie?

- Înainte de a deveni ortodocși, eu și soția mea am aparținut unei secte protestante radicale – Quakerismul. Am aparținut unei părți foarte mici și foarte tradiționale a Quakerismului. Modul nostru de închinare era de a ne aduna și de a rămâne în tăcere. Originile acestei secte se află în Reforma [religioasă] engleză, când quakerii s-au uitat la confuzia din jur și au spus: „Oricare ar fi adevărul, acesta s-a pierdut. Nu știm ce să facem. Vom sta, pur și simplu, în tăcere”. Prin urmare, stăteam în tăcere timp de aproximativ o oră, încercând să ne ascultăm inimile. Mai apoi, dacă inimile noastre începeau să bată într-un anumit fel, puteam primi un mesaj simplu, iar dacă nu, continuam să rămânem într-o liniște de rugăciune. Aceasta însemna pentru noi comuniune. Nu aveam altar sau Sfinte Taine. Pur și simplu stăteam cu toții în tăcere. Un număr mare de persoane care vin din această tradiție au ajuns la Ortodoxie, în primul rând, prin descoperirea *Filocaliei* și a scrierilor despre inimă, liniște și Rugăciunea Inimii. Aceasta a fost puntea spre Ortodoxie pentru mai mulți dintre noi, inclusiv pentru mine. Așadar, am ajuns în Biserică prin *Filocalie*.

- Ați spus că stăteați în liniște. Conform învățăturilor Sfinților Părinți, acest lucru poate duce la înșelăciuni.

- Așa e. Poate fi o deschidere înspre întuneric și confuzie. Eu și soția mea am citit scrieri ortodoxe timp de un deceniu înainte de a deveni mădulare ale Bisericii. La un moment dat, începusem să merg la o biserică ortodoxă din Texas, dar fără a-i spune preotului altceva despre mine, în afară de numele meu. Când eram acolo, citeam împreună cu preotul și cu un mic grup de oameni despre rugăciune, după care stăteam în fața icoanelor spunând

împreună Rugăciunea Inimii. Asta e tot ce făceam. Prima dată când soția mea a venit cu mine, preotul a vorbit despre tăcere și despre cum, dacă nu ar exista comunitatea Bisericii, tăcerea ne-ar putea duce la nebunie. Tocmai aceasta fusese experiența noastră printre quakeri. Părintele a vorbit în această direcție timp de aproximativ 45 de minute, iar apoi ne-am rugat din nou cu Rugăciunea Inimii. În drum spre casă, soția m-a întrebat dacă îi spusese preotului despre mai multe dintre problemele pe care noi le avusesem. Ei i se păruse că acesta explicase atât de bine tocmai acele aspecte, pentru ca noi să le înțelegem. I-am spus: „Nu, părintele îmi știe doar numele. Asta e tot ce știe”. El doar fusese insuflat de Duhul Sfânt să spună acele lucruri. Fără Tradiția Bisericii, tăcerea este, într-adevăr, foarte periculoasă.

În cazul meu, experiența rugăciunii, a nemișcării și a inimii în calitate de quaker a dus la dorința unei înțelegeri mai bune a acestor lucruri, ceea ce m-a condus mai apoi la *Filocalie*. De-a lungul timpului, m-am gândit: „Dacă toți acești sfinți sunt de acord și toți sunt ortodocși, cum pot să-mi găsesc îndreptățirea de a nu deveni și eu ortodox?”. Prin urmare, aceasta m-a adus în Biserică, la deplinătatea din Biserică.

- Cum ați găsit Filocalia?
- E o întrebare foarte bună. Cred că am găsit-o în timp ce mă uitam într-o librărie prin sectorul cu cărți despre spiritualitate. E interesant, dar nu mai știu. Cu câțiva ani înainte de a deveni ortodox, și totuși la câțiva ani după ce citisem din *Filocalie*, într-un mod despre care nu-mi mai amintesc nimic, am devenit conștient de Sfântul Ioan Maximovici de San Francisco. Am început să mă rog lui, ceea ce nu este un lucru foarte protestant în sine. Dar atunci pentru mine a avut tot sensul din lume să mă rog acestui sfânt, chiar dacă încă eram protestant, eu și soția mea fiind un fel de pastori pentru un grup mic de quakeri. M-am rugat atât Maicii Domnului, cât și Sfântului Ioan Maximovici. Sunt sigur că Sfântul Ioan m-a adus în Biserică.

A fost un proces foarte frumos, pentru că ați reușit să vă convingeți de unul singur de ajutorul sfinților în viețile noastre.

Da, m-am convins de această realitate. Experiența mea în ceea ce privește descoperirea Ortodoxiei nu a fost ca a majorității prietenilor mei, a căror întrebare a fost: „Care este adevărata Biserică? Voi citi asta și asta pentru a afla”. În cazul meu, nu aceasta a fost întrebarea care m-a apăsât. Convingerea mea s-a născut prin căutarea unei vieți de rugăciune și prin cunoașterea în duh a Sfântului Ioan. Celelalte lucruri au venit mai târziu.

Sfântul Ioan de San Francisco a adormit în Domnul în Seattle în anii '60, iar eu nu am știut acest lucru o lungă perioadă de timp. În urmă cu câțiva ani, am avut pe durata verii un post de profesor în Seattle – în acea perioadă trăiam în cealaltă parte a țării, așa că ne aflam în Seattle doar pentru acea vară. Încă nu eram ortodocși. Obişnuiam să fac plimbări lungi înainte de cursuri. În acel cartier, era o biserică rusă. Mergeam până acolo și doar stăteam pe prispa ei în fața ușilor închise. Dar apoi, m-am gândit: „Aș putea să o încurc. Dacă cineva va chema poliția, ca să mă întrebe ce tot fac acolo?”, așa că am plecat. Apoi mi-am luat familia la plimbare, pe soția mea și pe toți cei trei copii ai noștri, și stăteam împreună în fața acelei biserici. Copiii mei aveau atunci 5, 7 și 9 ani. Pur și simplu, stăteam acolo în liniște. Apoi plecam, dar ne întorceam după un timp.

După ce am devenit ortodocși, am descoperit că Sfântul Ioan Maximovici murise tocmai în acea biserică, exact în acel loc unde mă simțeam atras să stau. În timpul acelei veri, când am stat pe prispa acelei biserici, am citit un articol pe care mi-l trimisese un prieten ortodox. Un lucru pe care nu l-am știut, dar pe care mi l-a spus mai târziu, a fost că el miruise foile trimise cu ulei de la racla Sfântului Ioan de San Francisco. Așadar, eram în Seattle cu această lucrare unsă cu untdelemnul Sfântului Ioan, ținând-o în mâini, citind-o, plimbându-mă la întâmplare și ajungând la locul de odihnă al sfântului, fără a ști nimic din toate acestea. Odată ce am aflat aceste lucruri, mi-am dat seama că el este sfântul meu ocrotitor, numele meu de botez fiind Ioan. Sfântul Ioan Maximovici chiar m-a adus în Biserică.

Când ne-am mutat unde locuim acum, am mers la diferite parohii din dorința de a găsi una pentru noi. La un moment dat, am intrat într-o biserică care era la vreo 50 de mile distanță față de unde locuiam atunci. De o parte a iconostasului era o icoană a Sfântului Ioan de San Francisco, iar de cealaltă era icoana Sfântului Herman al Alaskăi, pe care ne gândeam să-l alegem ca sfânt ocrotitor pentru cei doi fii ai noștri. Aceasta a devenit în cele din urmă parohia noastră. Vizita respectivă avusese loc încă înainte ca noi să fim botezați, dar a confirmat lucrarea Sfântului Ioan, dar și a Sfântului Herman în viețile noastre. În calitate de convertit, faptul de a fi ales de sfântul tău ocrotitor, într-un mod pe care reușești să-l înțelegi, este cu adevărat remarcabil.

Un lucru foarte important pentru mine e că, de acolo de unde locuiesc, pot să fac foarte ușor pelerinaje până la San Francisco ca să fiu în preajma moaștelor Sfântului Ioan Maximovici.

- Toți membrii familiei dumneavoastră sunt ortodocși?
- Da, soția mea și cei trei copii ai noștri.

- Sunt copiii dumneavoastră convinși despre adevărul de credință ortodoxă sau poate s-au botezat pentru că li s-a spus să facă aceasta?

- Cred că a fost util în procesul nostru de convertire că veneam dintr-o sectă extrem de contraculturală. În acea perioadă, am trăit într-o zonă rurală de câmpie. Nu aveam televizor, iar majoritatea prietenilor noștri nu foloseau nici măcar radioul. Toate femeile purtau doar rochii, așa că veneam dintr-un loc deja îndepărtat de cultura de masă. Încă de foarte mici, copiii noștri au fost crescuți în felul acesta. Chiar dacă nu a fost un lucru ortodox, cred că le-a fost de mare ajutor, deoarece, pe când am ajuns în Biserică, cultura familiei noastre era deja distanțată de cultura de masă. Nu avusesem niciodată televizor acasă, nu fusesem niciodată la film și alte lucruri de genul asta, deci cred că acest aspect i-a ajutat mult în convertirea lor. Atunci când cultul tău religios este în afara culturii de masă, te ajută dacă ai experimentat o asemenea îndepărtare încă din copilărie.

- V-ați mai relaxat puțin după convertire, având în vedere că Ortodoxia nu este atât de rigidă? A trebuit să vă ajustați stilul de viață?

- E o întrebare foarte bună, pentru că, din perspectiva familiei mele, convertirea noastră a fost resimțită ca o eliberare, ca să spunem așa. E chiar amuzant, pentru că acum bem uneori bere la praznicele bisericești. Acest lucru ar fi fost de neconceput în secta noastră protestantă.

Acolo unde locuim acum în Statele Unite, în special în colțul de nord-vest, există relații foarte bune între așa-numitele jurisdicții, cum ar fi grecii, arabii și rușii. Preoții și enoriașii sunt foarte apropiați unii de alții, ca și tinerii de altfel, care participă la multe întâlniri. Și noi, ca familie, am organizat de multe ori evenimente pentru zeci de adolescenți care veneau la noi acasă în fiecare sfârșit de săptămână. Aceste relații sunt foarte utile, deoarece adolescenții au nevoie să aibă prieteni, care sunt la rândul lor ortodocși. Cred, de asemenea, că este important pentru ei să întâlnească tineri ortodocși care sunt puțin mai în vârstă decât ei. Când ai 12 ani, te uiți la cei de 15 ani, iar cei de 15 ani se uită la cei de 19 ani, acest lucru ajutându-i să se vadă implicați în Biserică și când vor fi mari.

Ne simțim foarte binecuvântați pentru locul unde trăim. Chiar dacă nu există un procentaj mare de creștini ortodocși, există o comunitate destul de dinamică în jurisdicții. Deși facem parte din ceea ce ar fi Tradiția ruso-americană în Statele Unite, fiica mea, care are 17 ani, a mers la o întâlnire grec-ortodoxă pentru tinerii din Boston, iar apoi a mers împreună cu fiul meu și într-o tabără arab-ortodoxă. Acest lucru îi ajută, deoarece ei au șansa să observe micile variațiuni, diferitele moduri în care lucrurile se fac în Biserică, ceea ce le oferă o înțelegere mai flexibilă și mai matură a Ortodoxiei. Nimic nu le este impus. Pot spune că, din mai multe puncte de vedere, au mai multă experiență decât mine, deoarece tinerii din zona noastră se vizitează în parohiile și taberele lor foarte mult.

Suntem foarte binecuvântați să avem în zonă tineri activi, care se caută reciproc, socializând dincolo de granițele jurisdicționale, dincolo de tradiții. Ei se identifică și simt că sunt ortodocși. Diferențele dintre tradiții îi ajută să se considere ortodocși, și nu greci sau ruși. Poate că din perspectiva unui convertit, acesta este un lucru și mai important, având în vedere că noi, convertiții, tindem să fim foarte rigizi: „Vrem să facem lucrurile corect! Spuneți-ne cum se face! De trei ori, de șapte ori sau de patruzeci de ori? Spuneți-ne și așa vom face!”. Prin urmare, copiii mei ajung să-mi spună: „Păi, în unele locuri se face de trei ori, în alte locuri de șapte, în unele locuri de douăsprezece ori, iar în unele locuri nici măcar nu se face”. Cred că este de ajutor – atât pentru ei, cât și pentru mine – ca ei să experimenteze diferite moduri de exprimare în Biserică.

- Există libertate în Ortodoxie?
- Există foarte multă libertate. Chiar vorbeam cu fiul meu despre acest aspect, aici la mănăstire.

- Ortodoxia este și foarte personalizată, în sensul că fiecare ar trebui să facă atât cât poate și cât îi este de folos.

- Ortodoxia este, în cele din urmă, fiecare dintre noi. În timpul Liturghiilor la care am participat aici, la Mănăstirea din Essex, am observat împreună cu fiul meu că monahii și mona-

hiile nu-și fac cruce când noi ne facem. În parohia noastră, noi ne facem cruce foarte des, la fiecare *Doamne, miluiește*, dar acesta este felul nostru de a ne ruga. Nu trebuie să te uiți în jurul tău ca să vezi ce și cum face starețul. Este vorba despre modul în care tu te rogi și care îți aparține. Cred că e bine să mergi să vizitezi și alte locuri și să-ți dai seama că: „Chiar dacă eu îmi fac cruce de șapte ori, de mai multe sau de mai puține ori decât alții, nu trebuie să caut indicii”. Nu încerc să fac ceva anume doar pentru că monahul o face într-un anumit fel. Prin urmare, cred că este surprinzător cât de multă libertate în Ortodoxie.

- Care sunt greutățile cu care vă confrunțați, având în vedere că sunteți profesor universitar?

- Sunt profesor universitar într-un stat care e probabil cel mai nebunatic și mai liberal dintr-un anumit punct de vedere. Nu prea cred că acesta este adevăratul liberalism. Ceea ce se întâmplă la noi e altceva – le-ar plăcea foarte mult să fie ca în Amsterdam. De exemplu, recent, în timp ce conduceam prin Seattle, îl ascultam la radio pe primar. Acesta nu propunea doar să avem spații special amenajate pentru cei care se injectează cu heroină, beneficiind de supraveghere din partea guvernului, ci era și preocupat ca aceste spații să aibă destui utilizatori transsexuali. Nu-mi venea să cred că era chiar un interviu, iar nu o glumă. La noi se pune foarte mult accentul pe acceptarea identificării transsexuale. Nu mai înțeleg. Denumirile lor au devenit atât de complexe. Sunt tot mai multe denumiri, pe care pur și simplu nu le înțeleg. Mi-am petrecut cea mai mare parte a vieții mele de adult în cadrul universitar, dar în ultimii cinci ani lucrurile au ajuns într-un punct în care nu le mai înțeleg.

În ceea ce privește greutățile cu care ne confruntăm, una dintre ele este de a găsi, de a discerne care este dreapta măsură în modul în care ne adresăm tinerilor, așa încât să nu le spunem doar: „Vai, noi nu susținem aceasta. Credem că e groaznic, că e înfricoșător. Când eram copil, așa ceva nu se întâmpla”. Tocmai tinerii din parohiile noastre sunt cei care ne roagă acum pe noi: „Putem vorbi și despre altceva? Am înțeles, și nici noi nu susținem căsătoria între persoane de același sex și tot felul de astfel de lucruri”. Ei vor să știe mai multe despre Biserică și nu doar despre ce se schimbă atât de repede în lume. Cred că în cazul nostru lupta e să nu ne lăsăm prea distrași de nebunia lumii.

La muncă, în cadrul universitar din care fac parte, nu pot decât să păstrez tăcerea.

- Acest lucru înseamnă că nu le puteți spune celorlalți că sunteți ortodox?

- Așa e. Mulți dintre ei nici nu ar ști ce înseamnă „ortodox”, ca să începem cu aceasta. Am un prieten romano-catolic care știe că sunt ortodox, așa că uneori ne putem uita unul la altul în timpul ședințelor profesionale pentru a ști la ce se gândește fiecare dintre noi. Dar e ca și cum ai trăi într-un mediu polițist, în care nu te simți în largul tău să te exprimi în legătură cu un subiect controversat.

- În trecut, lucrurile se schimbau poate la fiecare 100 de ani, iar mai târziu poate la fiecare 50 de ani și așa mai departe. Dar așa cum spuneți, acum schimbările majore apar la fiecare 5 ani. Ce putem face în legătură cu aceste schimbări rapide? Cum percepeți acest fenomen?

- În anumite privințe, nu cred că lucrurile cu care ne confruntăm acum sunt diferite de cele cu care s-au confruntat creștinii în trecut. Nu-i așa? E diavolul, până la urmă. Resursele noastre – rugăciunea, Împărtășania – sunt aceleași. Ceea ce cred că este mai greu e că distragerile sunt mai tentante, mai subtile, mai puternice, pătrunzând peste tot. Soluția este, de asemenea, aceeași, dar ceea ce este greu e să ne reamintim că soluția a rămas aceeași: să ne spovedim, să ne împărtășim, să ne rugăm. Iar apoi să o luăm mereu și mereu de la capăt. Aceasta este soluția. Dar cu toate schimbările din tehnologie și politică, ne este tot mai greu să ne amintim că soluția e atât de simplă.

Echipa: Tatiana Onilov,

Anca-Maria Bica, Bogdan Herțeg

Maria-Magdalena Goia, Maria Fărcaș.

Adresa ASCOR:

Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:

Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca

Fax: 0264/595 300

revista.filocalia@yahoo.com